

**Verslag van de enquête over
Wonen en Leefbaarheid in Schouwerzijl**

Inhoud

Samenvatting	3
Inleiding.....	6
A. Woonomgeving.....	8
B. Wonen in Schouwerzijl	9
C. Dorpsbudget	12
D. Veiligheid	13
E. Mobiliteit.....	15
F. Voorzieningen	18
G. Sociale samenhang	26
H. Dorpsactiviteiten	30
I. Ondernemen	33
J. Projecten.....	34
Tenslotte	36
Bijlage I Ideeën voor besteding dorpsbudget	38
Bijlage II Vragenlijst.....	42

Samenvatting

Eind 2020 is onder de bewoners van Schouwerzijl een enquête verspreid over wonen en leefbaarheid. Meer dan 80% heeft deze enquête ingevuld. De resultaten kunnen daarom als representatief worden beschouwd.

Schouwerzijlsters zijn over het algemeen zeer content over het wonen en de leefbaarheid in hun dorp. Dat blijkt ook wel uit het feit dat de meesten er al geruime tijd wonen en – met uitzondering van de jongeren – weinig plannen hebben om te verhuizen. De laatste jaren ligt het inwoneraantal vrij stabiel rond de 100 personen. De overgrote meerderheid is 45 jaar of ouder, bijna een derde zelfs 65 jaar of ouder. Het dorp kent volgens de bewoners veel mooie plekjes. Ze liggen als het ware in een lint langs de Kromme Raken door het dorp naar het Reitdiep. Over de enkele lelijke plekken in het dorp is men het over het algemeen wel eens. De respondenten associëren Schouwerzijl vooral met rust, ruimte, een prachtig landschap met schitterende wolkenluchten en een vrij uitzicht, maar ook met een prettige gemeenschap, saamhorigheid en betrokkenheid.

Dorpsbudget

De betrokkenheid van de bewoners blijkt ook uit de vele ideeën om het dorp mooier te maken. In bijlage I zijn alle genoemde ideeën verzameld. Een grote groep ideeën heeft betrekking op het parkje en het gebied rond de Mouskerij. Opvallend veel ideeën gaan over wandel- en fietsmogelijkheden. Een andere in het oog springende wens betreft het verkeersveiliger maken van Schouwerzijl, waarbij ook voorstellen worden gedaan om meer parkeerplaatsen te creëren. Naast ideeën om het dorp te ‘vergroenen’, zijn er ook voorstellen voor meer materiële zaken, specifieke plekken of bepaalde leeftijdsgroepen. Tenslotte noemen we voorstellen voor bepaalde festiviteiten. Resteert nog een categorie diversen. Hierbij doet zich een dilemma voor. Bij veel mensen leeft de wens om Schouwerzijl aantrekkelijker te maken, maar tegelijkertijd ook de vrees dat daarmee de overlast in de zomerperiode zal toenemen.

Veiligheid

Sociale veiligheid is geen issue, verkeersveiligheid is dat wel. De toegangswegen naar Schouwerzijl zijn smal en niet altijd even goed onderhouden, waarbij vooral ook de wegkanten worden genoemd. In combinatie met het gegeven dat er vaak te hard wordt gereden, zorgt dat voor onveilige situaties voor fietsers en wandelaars. Ook in het dorp zelf wordt te hard gereden. Hachelijke situaties ontstaan door het zware en brede landbouwverkeer, in combinatie met de smalle wegen en het ontbreken van veilige voetpaden. Zeker wanneer de omstandigheden minder gunstig zijn, door het weer of door duisternis, wordt de verkeerssituatie als onveilig ervaren.

Mobiliteit

Hoewel Schouwerzijl geen openbaar vervoer heeft, is mobiliteit voor de meeste bewoners niet problematisch. Dat komt ook omdat er een relatief hoog autobezit is. Voor degenen die (tijdelijk) niet over eigen vervoer beschikken, is er vaak wel een oplossing, bijvoorbeeld door een oproep op de groepsapp of door het bellen van de Hubtaxi. De meeste mensen ervaren voor zichzelf geen of weinig parkeerproblemen. Bijna iedereen vindt wel een plekje, hetzij op eigen erf of langs de weg. Er wordt echter wel relatief veel parkeeroverlast gemeld vanwege langs de weg of op de stoep geparkeerde auto's en auto's die op plaatsen staan waar dat niet mag. Vooral 's zomers leidt dat tot

blokkades, met oponthoud en ergernis tot gevolg. Duidelijk is ook dat hier verschillende belangen botsen. Wellicht kan parkeergelegenheid aan de randen van het dorp voor wat soelaas zorgen.

Voorzieningen

Over de 'eigen' voorzieningen, zoals het dorps huis en het park, zijn de bewoners zeer positief. Dat is wat minder het geval met de infrastructurele voorzieningen. Daarbij worden vooral de matige kwaliteit van het gsm-netwerk en van de internetverbinding genoemd.

Al met al kan geconcludeerd worden dat bestaande 'eigen' voorzieningen voor driekwart van de bewoners van Schouwerzijl belangrijk of erg belangrijk zijn. Wat betreft het dorps huis en het park is dat zelfs nog meer. De glasbak scoort wat onder het gemiddelde, maar ook daarvoor geldt dat altijd nog een krappe 70% de glasbak als belangrijk of zeer belangrijk waardeert. Wat betreft het gebruik van voorzieningen is er een grotere variatie. Relatief veel gebruikt of bezocht zijn het park, het dorps huis en de glasbak, in iets mindere mate de brievenbus, het zwemvlot en de Mouskerij. De begraafplaats en de speeltuin worden duidelijk minder bezocht terwijl ook deze toch wel belangrijk worden gevonden. Wat tenslotte nog opvalt, is dat de glasbak niet bijzonder belangrijk wordt gevonden, maar wel relatief vaak wordt gebruikt.

Als gevraagd wordt naar gemiste voorzieningen, worden naast eerder genoemde ideeën ook winkels; afhaalpunten; kleinschalige horeca; mogelijkheid van aardwarmte; deelauto's en een (publieke) laadpaal; en glasvezelinternet naar voren gebracht. Voor minder zelfredzame mensen wordt ook een groot aantal suggesties gedaan, deels betrekking hebbend op het tegengaan van vereenzaming. Daarnaast ook suggesties om het voor ouderen mogelijk te maken om in Schouwerzijl te blijven wonen, bijvoorbeeld door vervoer te regelen, boodschappenhulp, hulp bij tuinonderhoud of een betere toegankelijkheid.

Sociale samenhang

De respondenten ervaren de sociale samenhang als sterk, maar niet als benauwend. Saamhorigheid wordt belangrijk gevonden, men voelt zich betrokken bij het dorp, wil zich daar ook voor inzetten en denkt dat het gemakkelijk is om opgenomen te worden in de gemeenschap. De hulpvaardigheid wordt hoog ingeschat en Schouwerzijl wordt voor kinderen een goede plek gevonden om op te groeien. Voor tieners kleven er echter ook wat minpunten aan het wonen in een klein dorp als Schouwerzijl, met relatief weinig leeftijdsgenoten.

Dorpsactiviteiten

Van de dorpsactiviteiten worden vooral de thema-avonden, het samen eten, Sinterklaasfeest, 'Proatcafe' en het jaarlijkse dorpsfeest gewaardeerd. Opvallend is de grote variatie in waardering voor de lezingen in het dorps huis. Suggesties voor andere activiteiten zijn er ook, zoals toneel en sportactiviteiten.

Ondernemen

Bij dit onderwerp zien we dat de belangen niet allemaal parallel lopen. Waar de één juist meer bedrijvigheid wenst, ook als dat tot een zekere mate van hinder leidt, wil een ander juist zo veel mogelijk het authentieke en rustige karakter van het dorp bewaren. Het blijkt wel dat de laatste groep in de meerderheid is.

Projecten

Bij een vraag naar de verdeling van een fictief budget over verschillende projecten blijkt er veel support te zijn voor meer wandelpaden in de buurt. Een dergelijk project krijgt verreweg de hoogste score. Verder valt op dat een bijentuin/biodiversiteit op een bijna even groot aantal voorstanders kan rekenen, al is de gemiddelde score hier wel wat lager. De speeltuin en de inrichting van het grasveld in het park scoren ook wat lager maar krijgen toch nog behoorlijk veel steun. Bij de inrichting van het grasveld in het parkje zien we een beperkte range, hetgeen wil zeggen dat er geen uitschieters waren van mensen die hier extra veel aan wilden besteden. Het baarhuisje krijgt van bijna de helft van de respondenten een bedrag dat gemiddeld iets lager ligt. De rij wordt gesloten door respectievelijk het zwemvlot, een beweegtuintuin en een steiger in de haven. Door de bewoners zijn daarnaast ook andere projecten genoemd, waaronder sportvoorzieningen, parkeervoorzieningen, etc.

Overlast

Overlast is er vooral in de vorm van verkeers- en parkeeroverlast. Daarnaast noemt men de rommel en de uitwerpselen van honden en mensen, restjes van vuur, e.d. Vooral zomers, wanneer er een grote toestroom van mensen is, wordt dat als een probleem gezien. Geluidsoverlast wordt ervaren in de vorm van verstoring van de (zondags-)rust door lawaai makende grasmaaiers, motorzagen e.d. en andere vormen van geluidsoverlast, zoals het gebruik van de glasbak. Ook wordt het geluid van een grondtoon genoemd. Het zijn echter vooral verkeersoverlast en de toenemende recreatieve drukte die meer algemeen als problematisch worden ervaren.

Inleiding

In 2012 stelde de Vereniging Dorpsbelangen Schouwerzijl (VDS) op basis van een onderzoek onder de bewoners een dorpsvisie op. Het onderzoek werd uitgevoerd door de Hanzehogeschool Groningen onder een steekproef van 40 inwoners (43% van de 92), 4 kinderen tussen 6 en 12 jaar oud en 36 volwassenen.¹ Deze dorpsvisie bestaat uit een aantal punten die belangrijk worden gevonden, bijvoorbeeld openheid van de gemeenschap en duurzaamheid; en een aantal dingen die gedaan worden om dat te bereiken, bijvoorbeeld het welkom heten van nieuwe bewoners en het uitwisselen van informatie over en helpen met besparingen en duurzame energieopwekking. Voor een volledig overzicht zie www.schouwerzijl.com/vereniging-dorpsbelangen/dorpsvisie/

In 2020 ontstond de behoefte om deze dorpsvisie te actualiseren. In de tussentijdse periode waren een aantal projecten in het dorp met behulp van diverse subsidies² gerealiseerd. Met het plannen en uitvoeren van deze projecten hebben de dorpsbewoners zich intensief bemoeid, over het algemeen georganiseerd in de vorm van een commissie, zoals de verkeerscommissie, de bouwcommissie voor het dorps huis, de haven en kadecommissie, de mouskerijcommissie, de speeltuincommissie en de commissie begraafplaats. De werkzaamheden van die commissies liepen deels nog door in 2020.

In 2020 heeft de gemeente Het Hogeland voor de jaren 2020-2022 een budget toegekend, gebaseerd op een vast bedrag, aangevuld met een bedrag per inwoner. Het bestuur VDS wilde dit budget niet aan allerlei ad hoc projecten besteden, maar aan een integraal plan, gebaseerd op een inventarisatie van de visie en de wensen van de bewoners. Een tweede reden om een onderzoek te doen was dus om dit dorpsbudget op een zo zinvol mogelijke manier te besteden, namelijk op basis van een strategische dorpsvisie.

Voor dit doel is eind november 2020 een enquête uitgezet onder alle bewoners van Schouwerzijl, een versie gericht op kinderen tot 12 jaar en een versie voor bewoners vanaf 12 jaar. De enquête bestond uit open en gesloten vragen. Bij de open vragen waren de respondenten vrij om te antwoorden, bij de gesloten vragen waren de mogelijke antwoorden voorgegeven. Bij de verwerking van de enquête zijn de open vragen geanalyseerd door te zoeken naar overeenkomsten in de antwoorden en deze op die manier te groeperen. De antwoorden op de gesloten vragen worden in de vorm van tabellen en grafieken weergegeven. De enquête is anoniem ingevuld en bij de open vragen is gezorgd dat antwoorden niet tot individuele personen te herleiden zijn.

De respons op deze enquête was hoog. In totaal hebben 81 respondenten de volwassenen versie ingevuld en 2 respondenten de kinderversie. Met een inwoneraantal van 100 personen is dat een respons van 83%. Omdat de hele populatie een vragenlijst heeft gekregen is er geen sprake van een steekproef en is statistische toetsing dus ook niet aan de orde. De resultaten zijn representatief voor Schouwerzijl als geheel.

In de enquête zijn verschillende onderwerpen aan de orde gekomen:

- Woonomgeving
- Wonen in Schouwerzijl
- Dorpsbudget
- Veiligheid
- Mobiliteit

¹ Hieraan voorafgaand werd door VDS zelf ook al een enquête onder de dorpsbewoners gehouden.

² Hieronder Oranjefonds, etc.

- Voorzieningen
- Sociale samenhang
- Dorpsactiviteiten
- Ondernemen
- Projecten
- Afrondende vragen

Voordat we de resultaten op deze enquête bespreken, geven we eerst nog een kort overzicht van een aantal kenmerken van de bevolking van Schouwerzijl.³

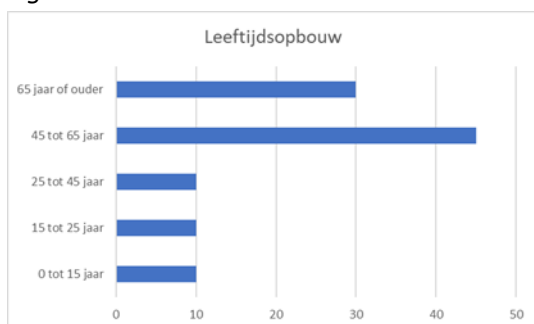
In figuur 1 zien we de ontwikkeling van het aantal inwoners vanaf 2013.

Figuur 1

Op 1 januari 2020 telde Schouwerzijl 100 inwoners, waaronder 60 vrouwen en 40 mannen. De verhouding vrouw/man is dus schever dan de ongeveer 50/50 in Nederland als geheel. Ook zijn er in vergelijking met Nederland als geheel relatief veel huishoudens zonder kinderen (44%). Dat hangt waarschijnlijk ook samen met de leeftijdsopbouw. De oudere leeftijdscategorieën zijn oververtegenwoordigd (zie figuur 2).

Figuur 2

³ De gegevens zijn afkomstig uit : <https://allecijfers.nl/buurt/schouwerzijl-het-hogeland/>

A. Woonomgeving

A.1 De mooiste plek in Schouwerzijl

Schouwerzijl blijkt als klein dorp heel wat mooie plekken te hebben. Veel bewoners noemen dan ook niet één maar meerdere plekken. Daarbij zijn de plekken meer en minder specifiek omschreven.

Toch laat het zich zeker groeperen. Veel bewoners noemen de haven, en het gehele havengebied, als mooiste plek, inclusief Waarmanhuis, brug/sluis en Niesternweg (**32x**). Sommigen trekken daar ook de Mouskerij en het parkje bij, andere benoemen deze apart (**11x**). Een andere grote groep, die minstens zo vaak op een of andere manier wordt omschreven is het Reitdiep, of meer precies, de plek waar de Kromme Raken in het Reitdiep stroomt (**31x**). Hierbij spreekt men van de punt, de kop, het hoekje, bij het zwemvlot, bij het bankje etc.). Zo gezien loopt er dwars door het midden van het dorp, van het Reitdiep tot aan het einde van de Niesternweg, een baan van door velen benoemde mooie plekken.

Maar er is meer. Vanaf de dijk, uit Winsum komend (**4x**), wordt het ruime zicht geroemd over het land en het aangezicht van het dorp als geheel. Zo ook het uitzicht door het dijkgat, en de onverharde weg naar de boerderij van de Hoop (**3x**). De entree van Schouwerzijl vanuit Mensingeweer (**2x**), en de wierde Groot Maarslag (**2x**). Ook de begraafplaats wordt genoemd (**3x**), en de eigen tuin (**13x**).

A.2 De lelijkste plek in Schouwerzijl

Mooi om te zien dat Schouwerzijl voor een aantal bewoners geen lelijke plekken heeft. Deze reacties (**12x**) variëren van een ferm 'die zijn er niet' tot 'niet van toepassing'. Anderen zien wel plekken die niet mooi zijn, of in ieder geval beter kunnen. Ook deze reacties laten zich groeperen. Het gebied rondom het parkeerpleintje bij de entree vanuit Winsum wordt daarbij vaak genoemd (**21x**). Dit gebied omvat de entree, onderaan de dijk, waar het volgens sommigen erg rommelig is (7x), het parkeerpleintje (14x), lelijk door paaltjes, modder en een in het oog springende meterkast. En ook het huisje van de baron doet mee. Dit huisje wordt in totaal maar liefst **24x** genoemd als lelijkste plek in Schouwerzijl. Hierdoor is de entree vanuit Winsum, die hoger vanaf de dijk nog mooi wordt gevonden, van dichtbij de meest genoemde lelijkste plek van Schouwerzijl. '... Terwijl het zo'n mooie plek zou kunnen zijn', voegt iemand bemoedigend toe. Daarnaast wordt ook de aanblik van de doorgaande weg genoemd als lelijkste plek (**9x**). Hierbij wijst men onder meer op de geparkeerde auto's op de weg, de rommelige stoep, veel (verkeers)borden, de parkeerplaatsen en wat rommelige tuinen bij de entree vanuit Warfhuizen. Ook het veldje op de hoek van de Sarriesweg en Zijlvestweg wordt genoemd (**6x**). En door alle werkzaamheden en de lange duur daarvan, wordt ook het havengebied niet alleen genoemd als mooiste plek maar ook als lelijkste plek (**8x**).

A.3 Denkend aan Schouwerzijl

Het open landschap, weidsheid, schitterende wolkenluchten, vergezichten ... spelen voor veel bewoners een belangrijke rol in het denken aan Schouwerzijl. De woorden 'rust' (**28x**) en 'ruimte' (**17x**) worden daarbij het meest genoemd, naast prachtige omschrijvingen van het landschap, de schone lucht en het vrije uitzicht (**26x**). Maar het is niet alleen het landschap, opmerkelijk veel bewoners (**28x**) denken bij Schouwerzijl aan een prettige gemeenschap. Met woorden als: 'saamhorig', 'betrokken', 'gezellig', 'geborgen' en 'vriendelijke mensen' geven zij aan dat het in

Schouwerzijl goed wonen is. Anderen geven fraaie beschrijvingen van het dorp zelf **(15x)**, of beperken zich tot het krachtige: ‘thuis’ **(16x)**.

Tot slot denkt een aantal bewoners bij Schouwerzijl gelijk ook aan de verkeersoverlast **(5x)**, waarbij een van de omwonenden ook de andere kant laat zien. Voor hem/haar is Schouwerzijl ‘niet gemakkelijk om doorheen te komen’.

Schouwerzijlsters beschrijven het dorp vooral in positieve termen. Het is duidelijk dat ze ook trots zijn op het eigen dorp. Dat hebben ze gemeen met andere dorpen in de Gemeente Het Hogeland. Uit het onderzoek naar Wonen en Leefbaarheid in de gemeente Het Hogeland noteren we het volgende:

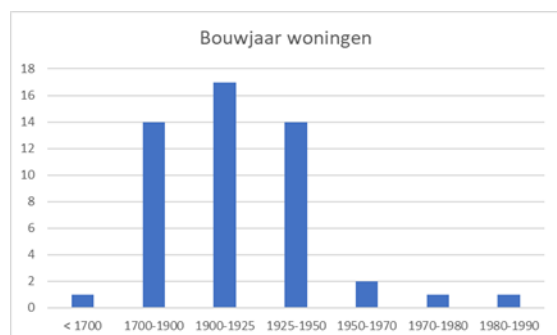
Bewoners geven aan dat het heerlijk wonen is in de gemeente vanwege de rust, de ruimte en de gemeenschapszin. Het trotst zijn bewoners op hun eigen dorpen: “Authentieke en trotse dorpen met karakteristieke kerkjes en boerderijen”. Deze dorpen worden op hun beurt omringd door groen waar het “heerlijk wandelen, fietsen of paardrijden” is. En de allermooiste natuur is te vinden in het noorden, de plek waar “het strakke, geometrische polderland overgaat in de ruigte van het Wad”.... Ten slotte prijzen bewoners de schitterende wandel- en fietspaden door het groen van de regio.

Over de laatste valt overigens nog wel wat meer te zeggen. Zoals we verderop zullen zien; juist het ontbreken van wandel- en fietspaden vanuit Schouwerzijl wordt sterk gevoeld.

B. Wonen in Schouwerzijl

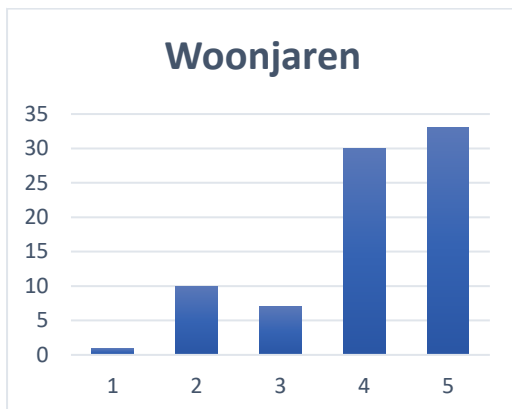
De huizen in Schouwerzijl zijn over het algemeen wat ouder, van voor 1950. Het valt op dat er na 1990 geen huizen meer zijn bijgebouwd (figuur 3). Alle huizen zijn eengezinswoningen en 92% is in eigendom op 1-1-2020. (alle cijfers.nl). Veel huizen in Schouwerzijl staan op de lijst van karakteristieke panden van de gemeente Het Hogeland.

Figuur 3

B.1 Aantal woonjaren

Tabel 1

- 1 (01%) = minder dan 2 jaar
- 2 (12%) = 2 t/m 5 jaar
- 3 (09%) = 6 t/m 10 jaar
- 4 (37%) = 11 t/m 20 jaar
- 5 (41%) = meer dan 20 jaar

Schouwerzijlsters zijn aardig honkvast. De meeste bewoners (78%) wonen meer dan 10 jaar in/om het dorp. Een groot deel daarvan zelfs meer dan 20 jaar. Dat mensen in Schouwerzijl blijven wonen, kan worden gelezen als compliment. Daarbij betekent het ook dat veel bewoners bekend zijn met de recente geschiedenis van Schouwerzijl, en dat er voldoende tijd is om een gemeenschap te vormen. Maar er is ook een andere kant. De doorstroming is gering.

B.2 Redenen om in Schouwerzijl te wonen

De meeste bewoners hebben meerdere redenen gehad om in Schouwerzijl te komen wonen. Los van de woorden 'rust' (**14x**) en 'ruimte' (**12x**) wordt daarbij erg vaak verwezen naar het landschap (**27x**). Met omschrijvingen als: 'prachtig landschap', 'schitterend gebied', 'nabij Reitdiep' etc. geeft een belangrijk deel van de bewoners aan bewust voor dit gebied te hebben gekozen. Daarnaast wordt ook het dorp en de dorpsgemeenschap opvallend vaak genoemd (**15x**), met omschrijvingen als: 'mooi dorp' en '... vermoeden van een leuke gemeenschap'. Sommigen hebben daarbij ook vooronderzoek gedaan, naar zaken als: politieke kleur, aanwezigheid dorpshuis etc. En dan natuurlijk het huis zelf (**14x**) en de betaalbaarheid daarvan (**10x**). De relatieve afstand tot voorzieningen 'dichtbij Winsum' en 'niet te ver van Groningen' worden eveneens regelmatig genoemd (**7x**). Verder wordt bewust voor Schouwerzijl gekozen 'vanwege de ruimte voor de kinderen'. En er zijn bewoners die niet zo bewust hebben gekozen, voor hen was het 'de liefde', toeval' of 'werk'.

Tot slot, de groep die helemaal geen keuze heeft gehad maar gewoon in Schouwerzijl is geboren!

B.3 Voormalige woonplaats

De vraag: 'Waar woonde u daarvoor?', is door 79 bewoners ingevuld. Van hen hebben er 14 aangegeven dat deze vraag voor hen niet van toepassing is. Voor degenen die in Schouwerzijl zijn geboren, is dat natuurlijk ook zo. Van de 65 bewoners die op een gegeven moment in Schouwerzijl zijn komen wonen, blijken er 29 (**45%**) uit Groningen te komen, waarvan 14 uit de provincie en 15 uit de Stad. De overige 36 (**55%**) bewoners komen van verder weg. Van hen woonden er 20 elders op het platteland, en 16 elders in een stad.

B.4 Tevredenheid over het wonen in Schouwerzijl

Van de 81 bewoners die deze vraag hebben ingevuld, geven er 79 (98%) aan dat zij 'tevrede' (39) tot zeer tevreden (40) zijn met het wonen in Schouwerzijl.

B.5 Verhuisplannen

De grote tevredenheid met het wonen in Schouwerzijl klinkt door in de reacties op de vraag naar verhuisplannen. Deze vraag is door 79 bewoners beantwoord. Van hen geven er 52 (66%) aan geen plannen te hebben om te verhuizen. Een klein aantal bewoners, 5 (6%), verwacht op afzienbare termijn te verhuizen. Er is echter ook een groep die geen verhuisplannen heeft maar niet uitsluit ooit – 'pas over heeeeel lange tijd' - uit Schouwerzijl te zullen verhuizen. Deze groep omvat 22 (29%) bewoners.

Gevraagd naar de reden voor het eventueel verhuizen, wordt vaak 'de leeftijd' genoemd. De grootste groep (**12x**) wordt daarbij gevormd door bewoners die er rekening mee houden dat zij op hoge leeftijd niet meer in Schouwerzijl kunnen of willen wonen. Zij voorzien vooral praktische problemen met de hoeveelheid werk 'in huis en tuin', en de mobiliteit 'als ik niet meer kan autorijden'. Een heel andere groep voor wie leeftijd een belangrijke rol speelt bij een eventueel vertrek uit Schouwerzijl zijn de jongeren (**8x**). Fier vermelden zij op hun achttiende 'het huis uit' te gaan, en 'te gaan studeren'.

Een aantal mensen (**4x**) sluit niet uit nog eens terug te keren naar de stad, anderen dromen van een groter huis, of een schitterende locatie buiten het dorp.

De tevredenheid over het wonen in Schouwerzijl delen de bewoners met de overige inwoners van de gemeente Het Hogeland.⁴

Over het algemeen worden in dat onderzoek hiervoor vier redenen genoemd: een rustige woonomgeving; het prettige contact met burens en dorpsgenoten; de aanwezigheid van voorzieningen; en ruimte, groen en natuur. Het valt op dat vooral inwoners van de woondorpen aangeven de rust, het groen en de onderlinge sociale samenhang te waarderen.

De meerderheid van de inwoners geeft aan dat de eigen woning aan hun woonwensen voldoet. De anderen noemen naast algemene verbeteringen aan de woning drie punten die ze graag zouden willen verbeteren. Het gaat ten eerste om het verduurzamen van de woning. Aanpassingen die hier worden genoemd zijn het plaatsen van zonnepanelen, het beter isoleren van de woning of het overstappen op een warmtepomp. Ten tweede noemen een aantal inwoners dat aardbevingsschade aan hun woning moet worden hersteld. Dit antwoord werd voornamelijk genoemd in het noordelijke deel van de gemeente. Ten slotte noemt een aantal oudere inwoners dat ze de woning graag levensloopbestendig zouden willen maken, door middel van aanpassingen zoals een traplift of gelijkvloers wonen.

Het overgrote deel van de respondenten woont in een koopwoning. Van de respondenten die in een huurwoning wonen, woont het merendeel in een woning van een woningcorporatie. Van de bewoners die al stappen hebben gezet om hun huis te verduurzamen zijn energiebesparende maatregelen en isolering van de woning de populairste ingrepen.

⁴ Rapport Wonen en Leefbaarheid gemeente Het Hogeland.

C. Dorpsbudget

C.1 Ideeën voor de besteding van het dorpsbudget

Deze open vraag, aan het begin van de enquête, leverde een schat aan ideeën op. Vaak werd er meer dan één idee genoemd. De ideeën variëren: meer en minder makkelijk te realiseren, zeer bescheiden tot dorp omvattend groot, heel gedetailleerd tot grote lijnen, van onderhoud tot vernieuwing, van Zo veel! De lijst laat duidelijk zien dat Schouwerzijl betrokken inwoners heeft die kansen zien, mogelijkheden voor beter, of nog beter. In de bijlage I is de complete lijst opgenomen. Voor de hier geboden, samenvattende tekst hebben we geprobeerd de ideeën te groeperen.

- Een grote groep ideeën heeft betrekking op het parkje en het gebied rond de mouskerij. Het gaat dan om – en deze opsomming is niet compleet:
 - inrichting (zoals meer bloemen, diversiteit in struiken, pad door het bos, voedselbos)
 - ontmoeting (zoals vuurplaats, zitje, dorpsuinterras, vergader faciliteiten)
 - speel- en sporttoestellen (zoals pingpongtafel, jeu de boulesbaan, voetbaldoeltjes, basketbalveldje, skatebaan, beweegtoestellen, beachvolleybal zandbak etc.), en
 - ... twee lieve koeien.
- Opvallend veel ideeën hebben betrekking op wandel- en fietsmogelijkheden: ‘wandelpaden’, ‘wandel- en fietspaden om het dorp’, ‘uitbreiding wandelmogelijkheden’ etc. Daarbij wordt ook gepleit voor enkele basale voorzieningen: ‘een watertappunt’, ‘een rustpunt (www.rustpunt.nl)’, een bankje op het parkeerterreintje’ en voor mensen met hoge nood misschien toch ook ergens een ‘composttoilet’.
- Een heel andere, in het oog springende groep ideeën heeft betrekking op het verkeersveiliger maken van Schouwerzijl. Veel genoemde omschrijvingen zijn: ‘snelheidsbeperkende maatregelen’, ‘verkeer remmende maatregelen’, ‘aanpak hard rijden’, ‘vergroten van de veiligheid’ en ‘aanleg stoep’.
- Daar passen ook de voorstellen bij om het budget te gebruiken voor het creëren van meer parkeerplaatsen. Slechts een enkeling geeft een suggestie voor waar deze plaatsen zouden kunnen komen. De discussie zal minder gaan over het wel/niet vergroten van het aantal parkeerplaatsen, en meer over waar deze te realiseren.
- ‘Het dorp natuurvriendelijker maken’. In deze groep ideeën wordt gepleit voor ‘meer openbaar groen’, ‘meer diversiteit in struiken langs de weg’, ‘een bijenproject’, ‘bloemenweide’ en ‘aanpak van de aankleding van het dorp: entree, bermen, beplanting’
- Andere ideeën die ook gaan over inrichting van het dorp als geheel betreffen materiele zaken als: ‘mooie straatverlichting’, ‘kwalitatieve detaillering’, ‘dorpskarakter benadrukken’, in- en uitgangen van het dorp fatsoeneren, verfraaien’.
- Ideeën voor meer specifieke plekken in het dorp hebben betrekking op: ‘onderhoud speeltuín’, ‘onderhoud begraafplaats’, ‘restaureren baarhuisje’, ‘aantrekkelijker maken zwemvlot’ ‘uitkijktoren weer terug’, ‘een bankje op het veldje bij de Sarriesweg’, en ja, omdat het zo lang duurt, wordt ook de aankleding en inrichting van het haventerrein genoemd, zoals: ‘inrichting haven’, ‘afwerking haven’, ‘renovatie sluis en trap’.
- Mooi om te lezen dat er ook een groep ideeën is die het belang van het dorpshuis onderschrijft: ‘Dorpshuis draaiende houden’, ‘onderhoud dorpshuis’, ‘ín stand houden Dorpshuis’, ‘inrichting Dorpshuis’ en ook: ‘subsiëring van culturele activiteiten in het dorpshuis’ en ‘(meer) ‘zonnepanelen’.

- Een groep ideeën voor het dorpsbudget is gericht op feesten en partijen, oftewel: ‘een festival’ bijv. ter ere van de opening van sluis/haven/kade of het 650-jarig bestaan van Schouwerzijl.
- Ideeën voor het energieneutraal maken van Schouwerzijl, en leeftijdsbestendig.
- In de categorie overige, een drietal ideeën die niet in een groep zijn ondergebracht: ‘aansluiting digitale snelweg, glasvezel’, een ‘eigen dorpsvlag’ en ‘een eigen praam voor het dorp, zou leuk zijn’.
- Tot slot het voorstel om het geld over de huizen/gezinnen te verdelen.

D. Veiligheid

D.1 Veilig voelen in Schouwerzijl

In antwoord op deze vraag geeft 71% aan zich nooit onveilig te voelen, 24% zegt zich een enkele keer onveilig te voelen en 5% regelmatig. In een dorp als Schouwerzijl zou je willen dat iedereen zich veilig voelt. Wat is er aan de hand?

D.2 Welke situaties zijn onveilig

Uit de toelichting blijkt dat slechts een enkeling – maar daardoor niet minder belangrijk – zich weleens onveilig voelt door:

- te veel mensen 's zomers, met name rond het zwemvlot
- onrust in de straat
- bij meldingen van diefstal

Voor de overgrote meerderheid hebben de gevoelens van onveiligheid vooral te maken met het verkeer. Vooruitlopend op de volgende vraag noemt men hier zaken als:

- grote en brede landbouwmachines
- te hard rijdend verkeer
- fietsend op de dijk en dan ingehaald worden door een trekker
- op de brug
- onhandig geparkeerde auto's
- in donker lopend door dorp op plek waar geen stoep is en dan hardrijders

D.3 Aanpak onveilige situatie

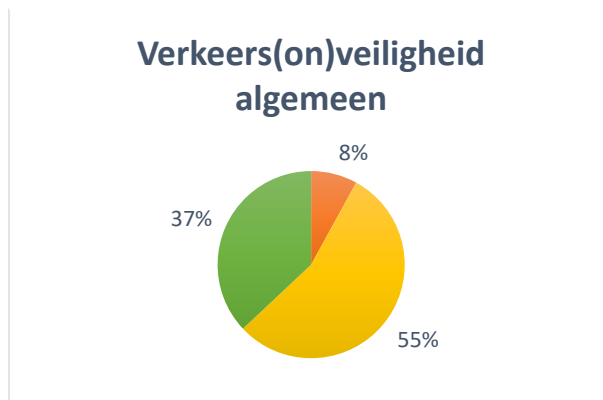
Op de vraag wat aan de onveilige situatie gedaan zou kunnen worden, wordt éénmalig een groepsapp gesuggereerd, uitsluitend voor buurtpreventie. De vele overige reacties zijn alle gerelateerd aan de ervaren verkeersonveiligheid. De antwoorden variëren van heel praktisch, zoals ‘goed uitkijken’ en ‘reflecterende kleding dragen’ tot erg complex: ‘een ringweg’. Daartussen vele variaties op ‘verkeer remmende en beperkende maatregelen’, ‘een parkeerverbod’, ‘flitspalen’, ‘handhaven’, ‘een stoep’, en ‘betere verlichting’. En ook: ‘wie het weet mag het zeggen...’.

D.4 Verkeersveiligheid

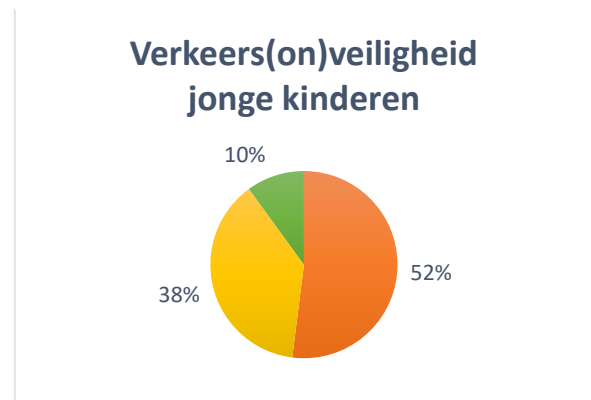
Als de vraag naar veiligheid wordt toegespitst op het verkeer in het algemeen, vindt niemand deze ‘zeer veilig’. De verkeerssituatie wordt door, 37% van de bewoners ‘veilig’ genoemd, zie groen in

figuur 4. De meerderheid van de bewoners (63%) noemt de verkeerssituatie echter 'onveilig' (55%) geel, en 'zeer onveilig' (8%), oranje.

Figuur 4

Figuur 5

Als de vraag wordt toegespitst op jonge kinderen en ouderen/gehandicapten blijkt dat de overgrote meerderheid Schouwerzijl onveilig vindt. Voor jonge kinderen noemt 90% de verkeerssituatie 'onveilig' (38%) geel, of 'zeer onveilig' (52%) oranje. Voor ouderen /gehandicapten worden soortgelijke getallen genoemd.

Samengevat: Schouwerzijl heeft een groot probleem met de verkeersveiligheid.

D.5 Aanpak onveilige verkeerssituatie

Alle hierboven genoemde voorstellen worden ook hier genoemd. Naast de vele al eerder genoemde 'verkeer remmende en beperkende maatregelen', ook de suggestie voor 'een zebraad' 'verkeersdrempels', 'wegversmallingen' en 'een voetgangersdeel op de brug'. De aanpak wordt bemoeilijkt doordat enerzijds wordt gepleit voor 'bloembakken' en 'stabiele bloembakken' waar een ander meent dat deze 'onmiddellijk weg' moeten. Door een enkeling wordt berustend opgemerkt: 'We wonen nu eenmaal aan een doorgaande weg', en opgeroepen tot: 'zelf voorzichtig zijn'.

Inwoners geven ook in het onderzoek Wonen en leefbaarheid van de gemeente Het Hogeland aan dat verkeer te hard rijdt over de lokale wegen en dat dit gevaarlijke situaties kan opleveren. Ook in de dorpskernen houdt doorgaand verkeer geen rekening met de maximale snelheid. Daarnaast ervaren enkele respondenten overlast van zwaar verkeer dat door de dorpen rijdt. Het gaat hier om vrachtverkeer en trekkers die vaak sluiproutes door de dorpen nemen. ...In de gehele gemeente geven bewoners aan dat de verkeerssituatie verbeterd moet worden. ...De dorpen moeten minder auto-gericht worden. Dit kan volgens inwoners wellicht afgedwongen worden met ingrepen zoals eenrichtingsverkeer, verkeersdrempels of bloembakken op de weg. Daarnaast willen enkele bewoners dat er veilige fietsroutes worden gecreëerd, vooral voor schoolgaande kinderen.

E. Mobiliteit

Schouwerzijl is een klein dorp zonder winkels, openbaar vervoer, onderwijs of bedrijven met werknemers. Het is duidelijk dat mobiliteit een belangrijk aandachtspunt is. In de enquête is dan ook een aantal vragen gesteld over dit onderwerp. Gevraagd is welke vervoersmiddelen worden gebruikt en waarvoor, of het vervoer wel eens een probleem is, en of er voldoende fiets- en voetpaden zijn. Verder is gevraagd naar het onderhoud van de wegen en de parkeermogelijkheden.

Ongeveer één op de vijf mensen gebruikt voor het vervoer (bijna) alleen de auto. Daarnaast geven ongeveer één op de tien respondenten aan het alleen met de fiets te moeten doen en dat zijn vanzelfsprekend vooral jongeren. De overigen (ongeveer zeven op de tien) gebruiken een combinatie van auto en fiets. In een paar gevallen is dat een e-bike. Soms nog aangevuld met een motor, de hub-taxi of de trein. Vaak wordt de auto ingezet voor woon-werkverkeer en voor het doen van boodschappen, de fiets meer voor kortere ritjes bij goed weer of voor recreatieve doeleinden.

Het is duidelijk dat voor het wonen in Schouwerzijl de auto essentieel is. Toch ziet 88% (71 van de 81) het vervoer niet als een probleem. In die gevallen waarin dat wel zo is, wordt er over het algemeen een goede oplossing gevonden. Die oplossing is in de meeste gevallen het inschakelen van burens of medebewoners en de jongeren doen een beroep op hun ouders. Soms leent of huurt men een auto of belt de hub-taxi. Enkele respondenten geven aan voor die situatie een (boodschappen) voorraad aan te houden.

Tabel 2	Vervoer problematisch
Ja	10
Nee	71
Totaal	81

De meerderheid (63%) van de bewoners is van mening dat er te weinig fiets- of voetpaden van of naar het dorp zijn. De overigen (33%) vinden dat dit wel het geval is, of hebben geen (uitgesproken) mening.

Tabel 3	Voldoende fiets\voetpaden in en naar dorp
Ja	26
Nee	50
Geen mening	4
Totaal	80

Bij deze vraag hebben veel mensen een toelichting gegeven. Vaak wordt dan de behoefte genoemd aan wandelmogelijkheden, een mooie route, bijvoorbeeld langs het Reitdiep of een mooie route naar Warfhuizen, Mensingeweer of Schaphals. De mogelijkheid om een ommetje te maken wordt zeer gemist. Het valt op dat het ontbreken van fiets- en wandelpaden vooral in verband gebracht wordt met de onveiligheid van het wandelen op de toegangswegen. Onveiligheid die wordt veroorzaakt door het verkeer, vanwege te hoge snelheid en vanwege de breedte van het landbouwverkeer in relatie tot de smalle wegen. Ook wordt het gemis aan een voetpad of trottoir door het dorp als zeer onveilig gevoeld.

Ruim de helft (56%) zegt dat de wegen in Schouwerzijl en omgeving voldoende worden onderhouden. Een minderheid vindt dit twijfelachtig of niet het geval.

Tabel 4	Onderhoud van de wegen
Ja	45
Nee	34
Twijfelachtig	2
Totaal	81

Deze respondenten geven hiervoor de volgende redenen:

- De bermen worden regelmatig stuk gereden. Ze zijn op een ondoelmatige manier aangelegd, bij ieder weiland/uitrit ontstaan grote gaten. De bermovergang naar gras kan beter (met stenen) . Richting Winsum zijn de wegkanten glad/gleuven. De strook met klinkers naast de weg vanaf Mensingeweer houdt op bij de afslag Klein Maarslag.
- De wegen zijn zwaar verouderd en moeten eigenlijk beter gefundeerd worden in verband met het zware verkeer. De agrarische sector is nogal breed. Daardoor ontstaat veel schade, verzakkingen en scheuren, stuk gereden wegkanten. Gaten in de weg, kuilen en verzakkingen in en langs de weg worden vaak provisorisch opgelost of pas na lange tijd.
- Geen wegverlichting, witte paaltjes/reflectorpaaltjes zijn tekort en vaak afwezig, borden zijn vaag en vies, het ontbreken van belijning.
- Modder op de weg.
- Gebrekkig onderhoud geeft problemen voor fietsers, het fietspad van Schaphals naar Winsum is in de winter soms best wel glad en ook is dit pad best smal. Onmogelijk te fietsen bij glad wegdek, loopt te veel af, glijdt. naar zijkant

Tabel 5	Voldoende parkeerruimte voor uzelf
Ja	72
Nee	6
Niet van toepassing	2
Totaal	80

Voor de meeste bewoners (90%) is het parkeren voor henzelf geen probleem. Zij kunnen de auto kwijt bij huis of op hun eigen terrein. Dat geldt niet voor de bewoners van de Sarriesweg, waar een groot gebrek aan parkeerruimte is. Bij mooi weer is er soms wel een algemener probleem, waarbij een paar keer ook wordt gezegd dat de paaltjes bij de haven dit probleem verergeren. Ook wordt genoemd dat er teveel auto's in het dorp zijn. Het bestaande parkeerplaatsje bij de driesprong wordt te krap, te modderig of slecht onderhouden genoemd.

Volgens twee van de drie respondenten (64%) is er sprake van parkeeroverlast.

Tabel 6	Ervaren van parkeeroverlast
Ja	52
Nee	29
Totaal	81

Bij ervaren parkeeroverlast gaat het om:

- Auto's die langs de doorgaande weg of het trottoir parkeren en voor onveilige situaties zorgen. Bij slecht weer en laagstaande zon is door de wirwar van geparkeerde auto's de situatie niet goed te overzien.
- 's Zomers staan er veel auto's bij de haven. Bezoekers van het park/zwemvlot, busjes, campers etc. Auto's van vissers en badgasten. Hierdoor staat het verkeer regelmatig vast. Auto's en landbouwverkeer kunnen elkaar niet meer passeren. Zwaar verkeer rijdt dan vaak door de heg.
- Kleine kinderen kunnen door de geparkeerde auto's nauwelijks op de stoep fietsen of stappen (naar speeltuin of park). Voordeel is weer dat auto's verkeersremmend werken.
- De weg naar het einde van de Sarriesweg wordt vaak versperd doordat er structureel te weinig parkeerplaatsen zijn. Soms wordt er op het grasveld bij de Sarriesweg geparkeerd.
- Parkeren op plaatsen waar dat niet mag zorgt voor ergernis en soms beschadiging van een heg.
- Voor bezoekers van het dorp is er te weinig ruimte. Als oplossing wordt soms genoemd dat bezoekers aan de rand van het dorp zouden moeten parkeren. Hiervoor zou dan wel speciale parkeerruimte moeten worden gemaakt.

Samenvattend

Voor de meeste bewoners van Schouwerzijl is de auto van essentieel belang. In sommige gevallen zijn er zelfs meerdere auto's in één huishouden aanwezig. Voor zo'n klein dorp zijn er dus heel veel auto's. De meeste mensen ervaren voor zichzelf geen of weinig parkeerproblemen. Bijna iedereen vindt wel een plekje, hetzij op eigen erg of langs de weg. Toch wil dat niet zeggen dat het parkeren probleemloos is, integendeel. Er wordt juist relatief veel parkeeroverlast gemeld door langs de weg, of op de stoep geparkeerde auto's en auto's die op plaatsen staan waar dat niet mag. Vooral 's zomers leidt dat tot een verstopte weg. Dat geeft ergernis en oponthoud. Er zou ook gezegd kunnen worden dat het doorgaande (landbouw-)verkeer en de vele bezoekers in de zomertijd voor problemen zorgen. Het is maar hoe je het bekijkt. Wellicht kan parkeergelegenheid aan de randen van het dorp voor wat soelaas zorgen.

Met name het gemis aan wandel- en fietspaden wordt sterk gevoeld. Nog versterkt omdat de toegangswegen naar Schouwerzijl smal en niet altijd even goed onderhouden zijn, waarbij vooral ook de wegganten worden genoemd. In combinatie met het gegeven dat er vaak te hard wordt gereden, zorgt dat voor onveilige situaties voor fietsers en wandelaars. Verderop zullen we zien dat

het realiseren van wandelpaden dan ook de meest genoemde wens is. Deze wens is leeft overigens ook bij andere inwoners van gemeente Het Hogeland. (Uit rapport onderzoek wonen en leefbaarheid van gemeente Het Hogeland)

F. Voorzieningen

Aan de respondenten is gevraagd om aan te geven hoe belangrijk zij een aantal bestaande voorzieningen vinden. Het gaat dan om het dorps huis, het park, het zwembad, de brievenbus, de begraafplaats, de glasbak, de speeltuin en de mouskerij. Daarnaast vroegen we in hoeverre men ook gebruik maakt van deze voorzieningen. Tenslotte is gevraagd naar de behoefte aan andere voorzieningen.

Dorps huis

Het dorps huis wordt door de grootste groep, 44 van de 80, zeer belangrijk gevonden. 30 mensen vinden het dorps huis belangrijk, samen 92,5%. De overige zes hechten er minder waarde aan.

Tabel 7	Belang van het dorps huis
Erg belangrijk	44
Belangrijk	30
Niet zo belangrijk	5
Onbelangrijk	1
Totaal	80

Twee mensen gaven aan nooit in het dorps huis te komen, 34 een enkele keer of een enkele keer tot regelmatig (43%), terwijl de overige 44 (55%) minimaal tot de regelmatige bezoekers gerekend kunnen worden.

Tabel 8	Gebruik van het dorps huis
Nooit	2
Een enkele keer	33
Een enkele keer tot regelmatig	1
Regelmatig	29
Regelmatig tot vaak	1
Vaak	14
Totaal	80

Over het onderhoud van het dorps huis is iedereen tevreden. Slechts vier mensen geven een voldoende, de overige 74, dat is 95%, vinden het onderhoud goed tot heel goed.

Tabel 9	Onderhoud van het dorps huis
Heel goed	34
Goed	40
Voldoende	4
Totaal	78

Wat betreft de faciliteiten en voorzieningen is men dan weer wat genuanceerder. Deze worden door 60 van de 79, dat is 76%, goed of heel goed gevonden. Het aantal voldoende is hoger, nl 15 van de 79 is 19%. En volgens twee respondenten zijn de faciliteiten en voorzieningen zelfs matig te noemen.

Tabel 10	Faciliteiten en voorzieningen van het dorps huis
Heel goed	29
Goed tot heel goed	1
Goed	30
Voldoende tot goed	2
Voldoende	15
Matig	2
Totaal	79

Uit bovenstaande gegevens valt af te leiden dat ook mensen die het dorps huis minder vaak bezoeken, het toch als belangrijk beschouwen. Al met al wordt het dorps huis hoog gewaardeerd. Dat geldt zeker ook voor het onderhoud, maar op het punt van faciliteiten en voorzieningen is er nog ruimte voor verbetering.

- Complimenten voor alle vernieuwingen!!! Geweldig werk van iedereen!!
- Voor zo'n klein dorp is het echt heel goed!
- Wifi/internet slecht (afwezig)
- Het is een beetje ouderwets ingericht, maar wel gezellig.
- Ik vind de inrichting niet zo mooi

Park

Het park is eveneens van groot belang voor het dorp. Voor 40 van de 78 respondenten die op deze vraag hebben geantwoord is het park zeer belangrijk. Nog eens 35 mensen vinden het park belangrijk. Voor 96% van de bewoners is het park dus belangrijk of erg belangrijk. Drie mensen geven aan het park niet zo belangrijk te vinden.

Tabel 11	Belang van het park
Erg belangrijk	40
Belangrijk	35
Niet zo belangrijk	3
Totaal	78

Iedereen komt wel eens in het park, 62% van de respondenten zelfs regelmatig of vaak.

Tabel 12	Gebruik of bezoek van het park
Een enkele keer	30
Regelmatig	29
Vaak	19
Totaal	78

Brievenbus

Wellicht wat onverwacht is de waarde die aan de brievenbus wordt gehecht. Voor 35 van de 79 respondenten is deze erg belangrijk en 25 mensen vinden de brievenbus belangrijk. In totaal is dat 76%. Van de overige 19 personen zeggen vijftien de brievenbus niet zo belangrijk te vinden, drie vinden deze onbelangrijk en één persoon twijfelt tussen belangrijk en niet zo belangrijk.

Tabel 13	Belang van de brievenbus
Erg belangrijk	35
Belangrijk	25
Niet zo belangrijk tot belangrijk	1
Niet zo belangrijk	15
Onbelangrijk	3
Totaal	79

Maar gebruiken mensen die brievenbus ook? Dat blijkt voor een behoorlijk percentage (42%) inderdaad het geval te zijn. 33 van de 79 doen dit regelmatig of vaak. Slechts 7 mensen (9%) maken nooit gebruik van de brievenbus.

Tabel 14	Gebruik van de brievenbus
Nooit	7
Een enkele keer	39
Regelmatig	26
Vaak	7
Totaal	79

Zwemvlot

Het zwemvlot mag zich ook verheugen in een behoorlijk aantal voorstanders. Van de 76 respondenten die op deze vraag antwoorden gaven er 54 aan het zwemvlot (erg) belangrijk te vinden (71%). Voor 22 mensen was dit in mindere mate het geval.

Tabel 15	Belang van het zwemvlot
Erg belangrijk	27
Belangrijk	27
Niet zo belangrijk	19
Onbelangrijk	3
Totaal	76

Ongeveer 32% (25 van de 78) behoort tot de regelmatige of frequente gebruikers van het zwemvlot. Maar ook bijna de helft (46%) gebruikt dit nooit

Tabel 16	Gebruik van het zwemvlot
Nooit	36
Een enkele keer	17
Regelmatig	13
Vaak	12
Totaal	78

Begraafplaats

De begraafplaats wordt door 56 van de 76 mensen (74%) belangrijk of erg belangrijk gevonden, Voor 16 bewoners is deze niet zo belangrijk en voor vijf onbelangrijk. We merken hierbij wel op dat mensen verschillende redenen kunnen hebben om (voor zichzelf) de begraafplaats meer of minder belangrijk te vinden. Bijvoorbeeld vanwege de rustplaats van een dierbare of juist de voorkeur voor crematie.

Tabel 17	Belang van de begraafplaats
Erg belangrijk	26
Belangrijk	30
Niet zo belangrijk	16
Onbelangrijk	5
Totaal	76

Veertien mensen (19%) bezoeken de begraafplaats regelmatig en nog eens 31 (41%) doen dat een enkele keer.

Tabel 18	Bezoek van de begraafplaats
Nooit	29
Nooit tot een enkele keer	1
Een enkele keer	31
Regelmatig	11
Vaak	3
Totaal	75

Glasbak

Bij de glasbak zien we het inmiddels vertrouwde beeld. Een ruime meerderheid – van de 77 mensen die antwoordden op deze vraag – vindt 69% de glasbak erg belangrijk (17) of belangrijk (36). De overige 24 mensen zeggen dat zij de glasbak niet zo belangrijk (16) of onbelangrijk (8) vinden.

Tabel 19	Belang van de glasbak
Erg belangrijk	17
Belangrijk	36
Niet zo belangrijk	16
Onbelangrijk	8
Totaal	77

Van de 78 respondenten gebruikt 56% de glasbak regelmatig (33 mensen) of vaak (elf mensen).

Tabel 20	Gebruik van de glasbak
Nooit	14
Een enkele keer	20
Regelmatig	33
Vaak	11
Totaal	78

Speeltuin

59 van de 77 bewoners (77%) waarden de speeltuin met erg belangrijk (23) of belangrijk (36). Voor 17 mensen is deze niet zo belangrijk (13), onbelangrijk (4) of onbelangrijk in de huidige vorm (1).

Tabel 21	Belang van de speeltuin	
Erg belangrijk		23
Belangrijk		36
Niet zo belangrijk		13
Onbelangrijk		4
Onbelangrijk in de huidige vorm		1
Totaal		77

Het belang dat aan de speeltuin wordt gehecht is kennelijk niet hetzelfde als het gebruik ervan. Slechts 12% (negen bewoners) zeggen regelmatig of vaak in de speeltuin te komen. Het lijkt erop dat veel mensen de speeltuin voor zich zelf misschien niet zo relevant vinden, maar voor de (klein-)kinderen uit het dorp wel.

Tabel 22	Bezoek van de speeltuin	
Nooit		51
Een enkele keer		16
Een enkele keer tot regelmatig		1
Regelmatig		7
Vaak		2
Totaal		77

Mouskerij

De mouskerij ten slotte is voor 22 personen erg belangrijk, voor 34 is dat belangrijk (samen 75%), voor 14 niet zo belangrijk en voor 4 bewoners is de mouskerij onbelangrijk. Eén persoon twijfelt tussen belangrijk en niet zo belangrijk.

Tabel 23	Belang van de mouskerij	
Erg belangrijk		22
Belangrijk		34
Niet zo belangrijk tot belangrijk		1
Niet zo belangrijk		14
Onbelangrijk		4
Totaal		75

21 mensen (28%) komen regelmatig (13) of vaak (8) in de mouskerij. 31 mensen (41%) doen dit nooit. Als we dit vergelijken met het bezoek van het park, waarvan niemand zegt er nooit te komen, dan betekent dit dat er een relatief grote groep mensen wel langs de mouskerij loopt, maar er niet in gaat terwijl deze toch door een meerderheid wordt gewaardeerd.

Tabel 24	Bezoek of gebruik van de mouskerij
Nooit	31
Een enkele keer	22
Een enkele keer tot regelmatig	2
Regelmatig	13
Vaak	8
Totaal	76

Al met al kan geconcludeerd worden dat bestaande voorzieningen voor driekwart van de bewoners van Schouwerzijl belangrijk of erg belangrijk zijn. Wat betreft het dorps huis en het park is dat zelfs nog meer. De glasbak scoort wat onder het gemiddelde, maar ook daarvoor geldt dat altijd nog een krappe 70% de glasbak als minimaal belangrijk waardeert.

Wat betreft het gebruik van voorzieningen is er een grotere variatie. Relatief veel gebruikt of bezocht zijn het park, het dorps huis en de glasbak, in iets mindere mate de brievenbus, het zwemvlot en de mouskerij. De begraafplaats en de speeltuin worden duidelijk minder bezocht terwijl ook deze wel belangrijk worden gevonden. Wat tenslotte nog opvalt, is dat de glasbak niet bijzonder belangrijk wordt gevonden, maar wel relatief vaak wordt gebruikt.

Er is verder gevraagd naar het belang van andere dan de genoemde voorzieningen. Als belangrijk of erg belangrijk wordt dan nog een bonte verzameling genoemd: openbaar vervoer, een bakker, een parkeerplein, een ontmoetingsplek, picknicktafels, de haven, een laadpaal voor elektrische auto's, de boomgaard, cultuur, openbaar groen dat ingericht is ter bevordering van de biodiversiteit, papier en melkpakken container, een verzamelpunt voor plastic / kunststof, wandelpaden en zitplekken. Gebruik van andere voorzieningen betreft met name Abelstok en de boomgaard.

Infrastructurele voorzieningen in Schouwerzijl

In de enquête is gevraagd wat men van de infrastructuurle voorzieningen zoals internet, riolering, gsm-netwerk, etc. vindt en of men dit kan toelichten. Ruim een kwart van de respondenten heeft geen klachten over de voorzieningen en noemt deze redelijk tot goed. Aan de andere kant zijn er wel behoorlijk veel klachten vooral over het internet en de gsm netwerken. Maar ook op de riolering en de hemelwaterafvoer is er kritiek. Een enkele keer wordt de lage waterdruk genoemd.

- Gsm bereik matig, bij het vele thuiswerken door dorpsgenoten traag internet
- Slecht internet, wiebelig Ziggo heeft alleenrecht, monopoly
- Prima, alleen Ziggo
- Wordt hopelijk toekomstig beter
- Zowel internet als gsm zijn van onvoldoende kwaliteit. Ook de afwatering van de weg is onvoldoende.
- Gsm bereik zeer slecht, internet heel vaak storing. Oude waterleidingen door werkzaamheden twee keer gesprongen.
- Bij onderhoud werken organisaties langs elkaar heen, geen afstemming.
- Internet wifi = traag bij videoconference, soms valt beeld + spraak weg. Overige voorzieningen geen problemen.
- Vraagtekens bij riolering, c.q. afvoer van hemelwater.
- Weinig waterdruk, vaak internetstoring
- Prima als het onderhoud goed is en de communicatie
- Heel goed geregeld allemaal

- We hebben alles, we hebben het goed
- Voldoende: wat je kunt verwachten in klein dorp.

Voorzieningen voor minder zelfredzame mensen

Een meerderheid (53%) is van mening dat er behoefte bestaat aan voorzieningen voor mensen die minder zelfredzaam zijn

Tabel 25	Behoeftte aan voorzieningen voor minder zelfredzamen
Ja	31
Nee	27
Totaal	58

Bij deze voorzieningen worden de volgende zaken genoemd:

- Taxi Station/vervoer boodschappen, medische hulppost.
- Ontmoetingsruimte, eventueel maaltijdvoorziening (met vrijwilligers)
- Tuinhulp
- Bezorgmogelijkheden voor boodschappen. Openbaar vervoer
- Een borrel op de namiddag ipv late avond; goed begaanbare stoep; samen eten, koken voor de burens; mensen informeren over de hubtaxi - en voor ouderen is er volgens mij ook nog extra gesubsidieerd taxivervoer van deur tot deur.
- Scheve stoepranden, zodat je er makkelijk op kunt komen.
- Een commissie vergrijzing. Inventariseren, bundelen, een meldpunt
- Die behoefte zou kunnen ontstaan ivm aantal 70+ in het dorp. Misschien ooit 'hulpgroepje' (bv klein tuinonderhoud e.d.) of gewoon toch maar 'burenhulp' (buiten gemeentelijke hulp dan)
- Vaker gezamenlijk eten - een volwaardige keuken in het dorps huis waar dorpsbewoners een maaltijd kunnen bereiden. Werken met een intekensysteem. Ook fijn voor alleenwonenden. Koken met produkten uit de mouskerij / van boeren uit de buurt.
- Contactpunt voor (tijdelijke) hulp?
- Boodschappendienst, leenauto, gezelschap, klussendienst.
- Goed punt om samen over na te denken! Bestrijding eenzaamheid, kleine klusjes, alarmeringscontact.
- Goed kijken naar wat er nu nodig is + op de wat langere termijn. Discussie-avond over houden (als dat weer kan), b.v. telefooncirkel, boodschappendienst, bezorgpunt etc.
- Ingang dorps huis zonder drempel , wellicht? Stoep langs de weg vrij van auto's houden!!! Leeskastje bij de brievenbus = TOP!!! Meer hiervan is leuk!

Groenvoorzieningen

De meeste respondenten (43 van de 76) zeggen geen behoefte te hebben aan meer groen. Bij 33 personen (43%) bestaat die behoefte wel.

Tabel 26	Behoeftte aan meer groen
Ja	33
Nee	43
Totaal	76

Bij de behoefte aan meer groen wordt gedacht aan:

- Meer biologische landbouw rondom, minder gif, meer biodiversiteit, bloemstroken langs landbouwakkers
- Nieuwe bomenaanplant bij de haven met wat zitjes.
- Meer bomen langs de weg, herstellen voormalige bomenlaan (richting schouwen). Bomenlaan richting Maarslag.
- Meer bloeiende planten die aantrekkelijk zijn voor insecten, meer diversiteit.
- Mn in landbouwareaal rondom het dorp is er heel weinig biodiversiteit
- Meer diversiteit, minder gras, meer voor insecten en dieren. Inheemse wilde bloemen en struiken. Bloei en kleur.
- Wilde bloemen in het park, bloemen berm.
- Heggen langs de weg
Zonnepanelen aanbieden aan bewoners. Subsidie geven als mensen gras nemen in plaats van tegels. (geen idee of dit kan als dorp)
- Bloemetjes, plantjes, boompjes, groene energie.
- Meer bomen voor CO2 beheersing
- Op 'overhoekjes' kan struikgewas en struweel, ruigte aangebracht worden.
- Groene strook Niesternweg maaien, evt. door dorpsbewoner(s)
- Inheemse bloemen en planten. (Opm. Schouwerzijl is behoorlijk van groen voorzien)
- Openbaar vervoer. Afhaalpunt eten, pizza's etc. Theeschenkerij. Boodschappenbezorgdienst (groen in de betekenis van minder uitstoot van CO2 e.d.).
- Bloeiende planten (een jarigen) langs randen van het 'bos'.

Opvallend vaak wordt gevraagd om meer bomen, heggen of struiken langs de weg. Verder wordt ook gevraagd om meer diversiteit in planten en bloemen. Dat laatste ook als tegenwicht tegen de landbouw. Tenslotte wordt bij deze vraag ook gewezen op 'groene' zaken als zonnepanelen en het beperken van verkeersbewegingen.

Voorzieningen die worden gemist

Uit het eerder genoemde onderzoek wonen en leefbaarheid van de gemeente Het Hogeland blijkt dat met name in de woondorpen in het noordelijk deel van de gemeente bewoners voorzieningen zien verdwijnen of helemaal missen. Vooral het gemis aan winkels wordt genoemd.

In de afgelopen 50 jaar zijn er ook in Schouwerzijl steeds meer voorzieningen verdwenen: winkels, scholen, kerken, de bus, etc. Voor de meeste voorzieningen geldt dat ze al langere tijd niet meer aanwezig zijn. Dit maakt dat het gemis misschien niet steeds meer zo gevoeld wordt of dat er andere oplossingen voor zijn gevonden. De afstand tot de huisarts, de supermarkt, een school of een kinderdagverblijf is vaak vijf kilometer of meer. Bij mobiliteit hebben we gezien dat in veel gevallen de auto een noodzakelijk middel van vervoer is (geworden).

Gevraagd is of er voorzieningen zijn die in Schouwerzijl worden gemist. Hierbij worden de volgende zaken genoemd:

- Winkels, waarbij vooral wordt gedacht aan een kleine kruidenier, super of dorpswinkel.
- Afhaalpunt voor eten.
- Speelplek tieners, Skatebaan, Beach volleybal- / basketbalveldje o.i.d.
- Deelauto's + laadpaal Een publieke laadpaal voor bezoek
- Grote parkeerplaats, bijv. voor de helft grasveld in het bos.

- Kleinschalige horeca met een streekfunctie (bioproducten) en wat (toilet-)voorzieningen, maar ook een café of bar.
- Veilige fiets en wandelroutes (watertappunt).
- Openbaar vervoer (bus)
- Mogelijkheid voor grondwarmte i.p.v. gas bijv. bij dorps huis en aangrenzende huizen
- Activiteiten in het dorps huis zoals tafeltennis, yoga, sjoelen, zingen.
- Aanlegsteiger haven met sanitaire voorzieningen.
- Glasvezel internet

Uit het eerder genoemde onderzoek Wonen en leefbaarheid op Het Hogeland blijkt dat een kwart van de inwoners aangeeft dat belangrijke voorzieningen op dit moment onvoldoende bereikbaar zijn. Dat geldt met name voor de woondorpen. Bewoners geven in dit onderzoek verder aan behoefte te hebben aan een snellere internetverbinding via glasvezel of 4G. Ook hier weer vooral in de kleine dorpen en buurtschappen. Ook de bereikbaarheid van de eerstelijnszorgvoorzieningen wordt onvoldoende gevonden. Speciaal voor ouderen worden twee mogelijke oplossingsrichtingen gezien in dit onderzoek: voorlichting en ondersteuning (o.a. in de vorm van subsidies) enerzijds en anderzijds het nieuw bouwen van geschikte woningen voor ouderen.

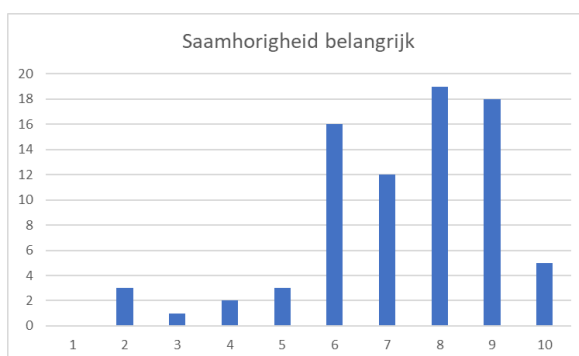
G. Sociale samenhang

Om een indruk te krijgen van de sociale samenhang zijn in de enquête de volgende vragen gesteld:

- Vindt u saamhorigheid in een dorp belangrijk?
- Hoe betrokken voelt u zich bij de dorpsgemeenschap Schouwerzijl?
- Vindt u het belangrijk om zich in te zetten voor het belang van het dorp?
- Is het makkelijk om contact te leggen in Schouwerzijl?

Gevraagd is om door het zetten van een kruisje op een lijn de mate van belangrijkheid, betrokkenheid of moeilijkheid aan te geven.⁵ Hieronder geven we de resultaten. Hoe hoger de score, hoe belangrijker, betrokkener of makkelijker, om te beginnen de vraag naar het belang van saamhorigheid.

Figuur 4

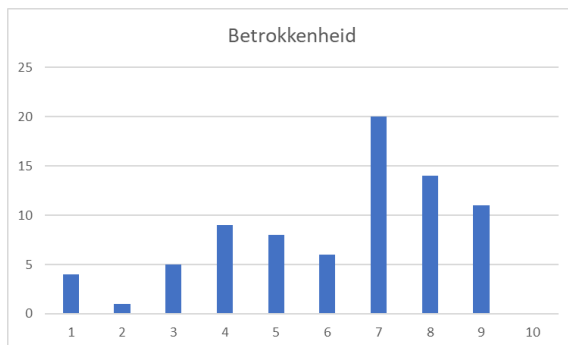

⁵ De vraag over contact leggen is in vergelijking met de voorgaande drie vragen andersom gescoord, maar voor de overzichtelijkheid in de presentatie van de resultaten omgecodeerd. Het valt niet uit te sluiten dat er bij de beantwoording van deze vraag vergissingen zijn gemaakt.

In figuur 4 zien we dat de bewoners van Schouwerzijl saamhorigheid een groot goed vinden. Het zwaartepunt van de verdeling ligt duidelijk aan de kant van erg belangrijk, met een gemiddelde score van 7,8 op een schaal van 10.⁶

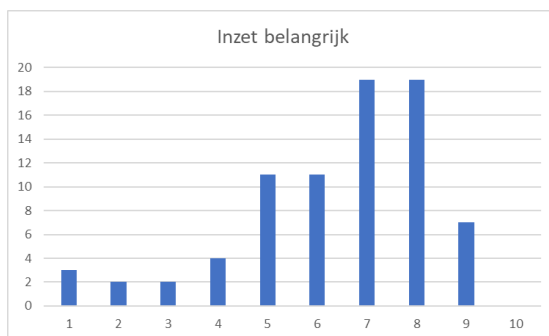
Ook op het punt van betrokkenheid bij de dorpsgemeenschap (zie figuur 5) zijn de scores relatief hoog, hoewel wat minder dan bij het belang dat aan saamhorigheid wordt gehecht. Het gemiddelde ligt met 6,7 dan ook wat lager.

Figuur 5

Het voorgaande beeld zien we in figuur 6 bevestigd bij de vraag of men het belangrijk vindt om zich in te zetten voor het belang van het dorp. Ook hier wordt dat belangrijk gevonden, maar toch iets minder dan bij de vraag naar saamhorigheid. De gemiddelde score op dit punt is 6,9.

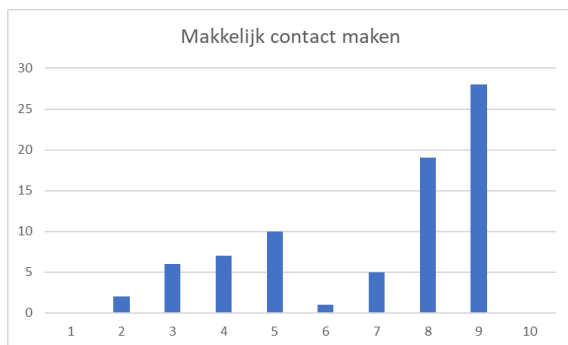
Figuur 6

In figuur 7 worden de resultaten weergegeven voor de vraag of het gemakkelijk is om contact te leggen in Schouwerzijl. Het gemiddelde is hier 6,8. Opvallend is dat de middelste score hier minder vaak voorkomen. Dit betekent dat men wat uitgesprokener positief of negatief is over de 'geslotenheid' van de gemeenschap. De meeste mensen vinden het makkelijk om contact te maken in Schouwerzijl, maar er is toch ook een groep die daar wat meer moeite mee heeft.

⁶ Vanwege de lengte van de lijn in de vragenlijst zijn de ruwe scores met een factor 1,075 vermenigvuldigd.

Figuur 7

Kunt u als het nodig is op hulp rekenen van de mensen in Schouwerzijl? Met deze vraag wilden we het 'naberschap' van Schouwerzijl in kaart brengen. We hebben dat door middel van een open vraag gedaan, zonder vooraf bepaalde antwoordcategorieën. Achteraf zijn de antwoorden gecategoriseerd. De resultaten zijn te vinden in tabel 27.

Tabel 27		Op hulp kunnen rekenen indien nodig als dat nodig is
Ja, of gelijkaardige reactie		67
Denk het wel		6
Geen idee		3
Nee, of in beperkte mate		2
Totaal		78

In tabel 27 is te zien dat vrijwel iedereen er op rekt in geval van nood door andere bewoners te worden bijgestaan. Zo'n 94% zegt volmondig ja of denkt van wel. Kenmerkende reacties zijn:

- Ja, iedereen is erg behulpzaam.
- Ja, altijd, een van de grote dingen van het dorp
- Ja, dat gevoel heb ik wel
- Zeker, mensen zijn heel behulpzaam en vriendelijk.

Er is ook op een nog wat andere manier geprobeerd om inzicht te krijgen in het functioneren van Schouwerzijl als dorpsgemeenschap, namelijk door te vragen hoe het voor kinderen is om hier op te groeien. Ook deze vraag is weer op een open manier gesteld. Het is wat lastiger om de antwoorden op deze vraag te categoriseren.

Over het algemeen wordt gesteld dat Schouwerzijl voor kinderen een fijne plek is om op te groeien, maar daar zijn wel wat kanttekeningen bij te plaatsen. Vooral voor tieners is het door een beperkt aantal leeftijdsgenootjes en door specifieke zaken voor tieners wel erg saai of zelfs ronduit eenzaam. De vrijheid en de veiligheid zijn wel positieve punten al geldt dat laatste dan weer niet voor de verkeersveiligheid. Hieronder geven we nog een aantal kenmerkende reacties:

- Veel volwassenen/ouderen, weinig kinderen. Veel aandacht, weinig speelkameraadjes.
- Prachtig, maar soms geïsoleerd
- Kinderen hebben hier ruimte om te spelen. Het lijkt me wel eenzaam als er weinig leeftijdsgenoten zijn om mee te spelen.
- Beetje saai, ver weg van vriendjes
- Leuk denk ik maar ook onveilig door de weg

- Heerlijk, met name t/m einde basisschool. Ook daarna is het fijn, maar de afstand tot middelbare scholen is dan wel zeer aanzienlijk.
- Leuk, want er is veel groen en rust, je kan op veel plekken spelen. Voor jonge kinderen is het leuk, voor tieners is het vreselijk.
- Alles is ver weg. Dat is soms wel een beetje vervelend en daardoor kan het soms misschien een beetje saai worden.
- Goed en leuk, maar nu ik tiener ben is er niet zoveel te doen.
- Leuk, veel vrijheid, maar nu ik tiener ben mis ik wel meer leeftijdgenootjes en activiteiten om te doen. Ik woon afgelegen dus moeilijk iets afspreken met vrienden.
- Goed, beetje afhankelijk of je hier als buiten- of binnenkind opgroeit. Helaas niet zoveel kinderen in Schouwerzijl.

Maar wat vinden de kinderen er zelf van? Twee kinderen onder de twaalf hebben de vragenlijst voor kinderen ingevuld. Op de vraag wat ze leuk vinden aan wonen in of bij Schouwerzijl komen antwoorden als:

- Dat ik met ... kan spelen en dat .. en .. in het dorp wonen. En dat ik kan zwemmen bij het zwembad. En de speeltuin.
- Het park en het veld. (Zowel het veldje bij de Sarriesweg als het veld in het park).

Deze jonge kinderen vinden minder leuk aan het wonen in Schouwerzijl:

- Dat je bijna nooit ijsvogels ziet. Geen sinaasappelboom.
- Dat ik niet heel makkelijk naar een vriendje of vriendinnetje van school kan. En dat de speeltuin en zwembad niet dichtbij zijn. En dat we een klein huis hebben.

Wat zou je in Schouwerzijl willen veranderen?:

- Nou ik zou willen dat er een bostuun komt te staan met . Let op! spelende kinderen. en dat er misschien een stoep komt bij de weg van de speeltuin. en dat er op het grote veld een rekstok (ken) komen. (daar hou ik namelijk van.) een lage middelste en hoogste. bij de bomen of zo. ik bedoel met het grote speelveldje het veld voor ons huis.
- 1 het hardrijden 2 een dierentuin op het veld met giraffen. En met ringstaartmakia's en zebras.

In het gemeentelijk onderzoek Wonen en leefbaarheid wordt vaak het creëren van ontmoetingsplekken genoemd zoals een dorps huis of een bibliotheek. Daarnaast wordt aandacht voor het verenigingsleven belangrijk gevonden. Daarnaast geven veel inwoners aan dat er behoefte is aan een speeltuin voor kinderen, vooral in de centrumdorpen en woondorpen. Dat zorgt naast een veiliger verkeerssituatie voor kindvriendelijke dorpen. Ten slotte geven respondenten aan dat er meer te doen moet zijn voor jongeren.

Samenvattend kan worden gesteld dat de sociale samenhang in Schouwerzijl sterk is. Saamhorigheid wordt belangrijk gevonden, men voelt zich betrokken bij het dorp, wil zich daar ook voor inzetten en denkt dat het gemakkelijk is om opgenomen te worden in de gemeenschap. De hulpvaardigheid wordt hoog ingeschat en over het algemeen wordt Schouwerzijl voor kinderen ook een goede plek gevonden om op te groeien. Voordat dit teveel op een wervende tekst gaat lijken, moet ook gezegd worden dat er een kleine groep bewoners is die minder positief oordeelt en dat er vooral voor tieners toch wel wat minpunt klevan aan het wonen in een klein dorp als Schouwerzijl.

H. Dorpsactiviteiten

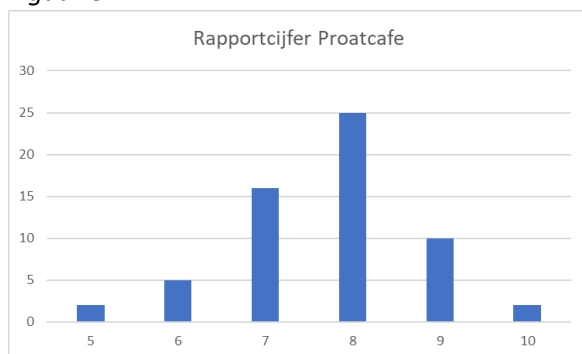
In het dorp worden met een zekere regelmaat een aantal activiteiten georganiseerd. We hebben gevraagd om deze activiteiten met een rapportcijfer te waarderen en verder vroegen we naar de aanwezigheid wanneer er iets is te doen. Het gaat om de volgende activiteiten:

- Proatcafé
- Siemarne
- Sinterklaas
- Samen eten
- Thema avond (muziekavond, dichtavond)
- Lezingen
- Rommelmarkt
- Dorpsfeest

In verband met covid-19 hebben deze activiteiten in het voorafgaande jaar nauwelijks plaatsgevonden. Daarom is aan de respondenten gevraagd om hun oordeel te baseren op de hieraan voorafgaande situatie. Hieronder geven we de resultaten weer, waarbij we steeds het gemiddelde geven en het aantal mensen (N) dat op het betreffende onderdeel antwoord heeft gegeven. Dat aantal is steeds lager dan het totale aantal respondenten en dat heeft te maken met de aanwezigheid bij die activiteiten.

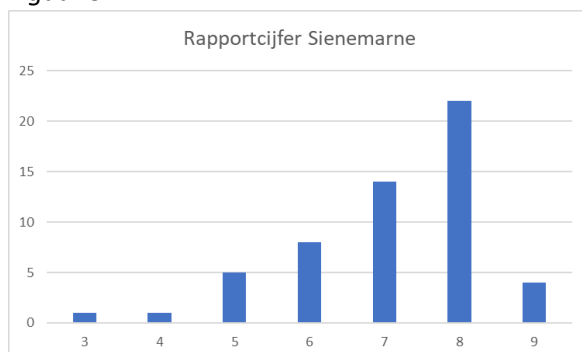
Het proatcafe wordt gemiddeld met een 7,7 gewaardeerd (N= 63). 25 mensen waarderen het met een acht, dat is 40% .

Figuur 8

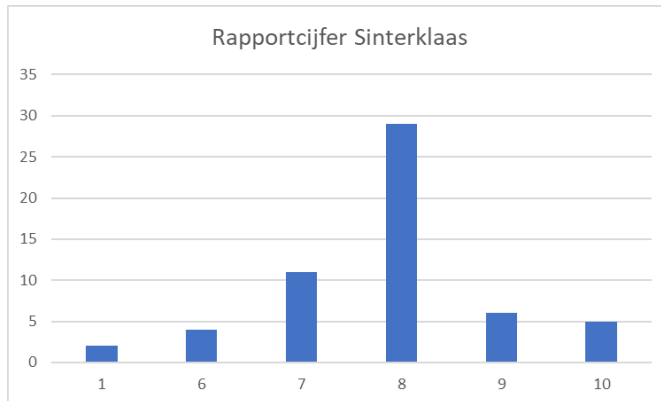
Siemarne krijgt een gemiddelde score van 7,1 (N=58). 22 mensen (38%) geven Siemarne een acht.

Figuur 9

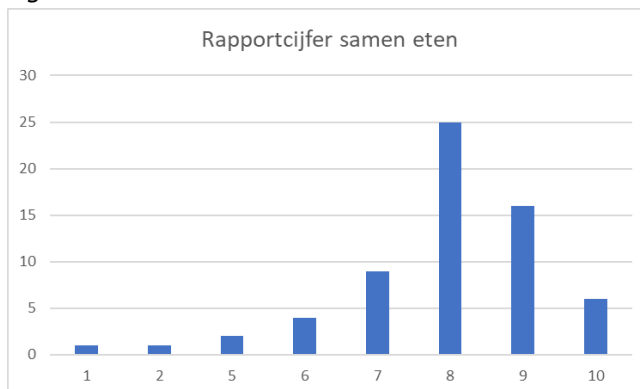
Sinterklaas krijgt een wat beter cijfer, namelijk gemiddeld een 7,7 (N=58). 28 mensen (48%) geven Sinterklaas een acht.

Figuur 10

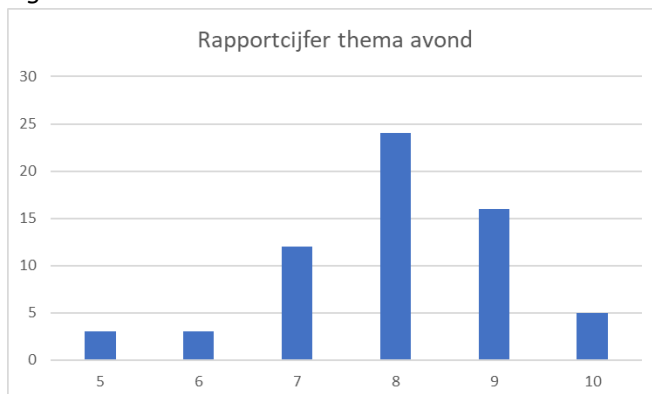
Samen eten scoort gemiddeld een 7,9 (N=65). Ook hier zien we weer dat het cijfer 8 het vaakst voorkomt (38%, 25 mensen).

Figuur 11

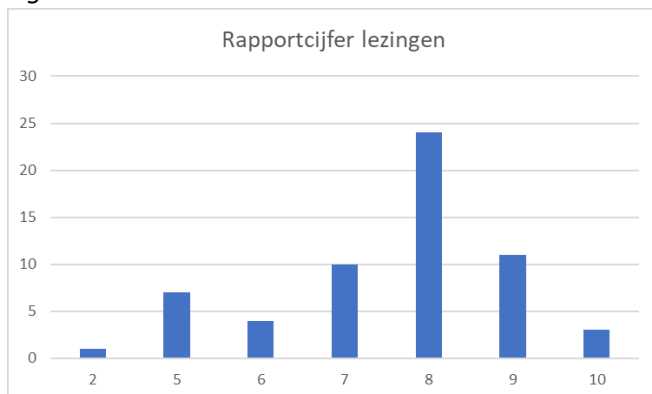
De thema avonden krijgen de hoogste gemiddelde score, namelijk een acht (N=64). 24 mensen scoren een acht, dat is 38%.

Figuur 12

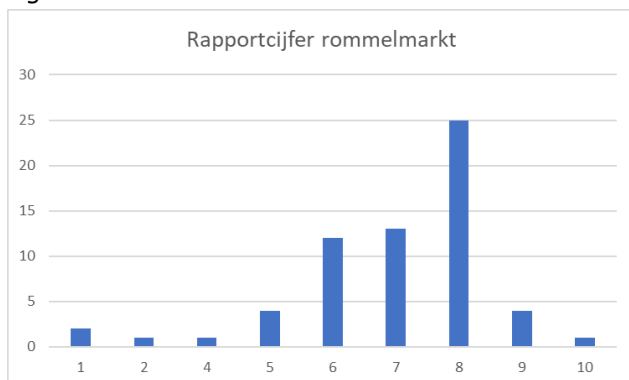
Gemiddeld worden de lezingen (figuur 15) met een 7,5 gewaardeerd (N= 61). 24 mensen (39%) geeft een acht. Wel valt hier op dat er nog een achttal onvoldoendes worden gegeven voor de lezingen.

Figuur 13

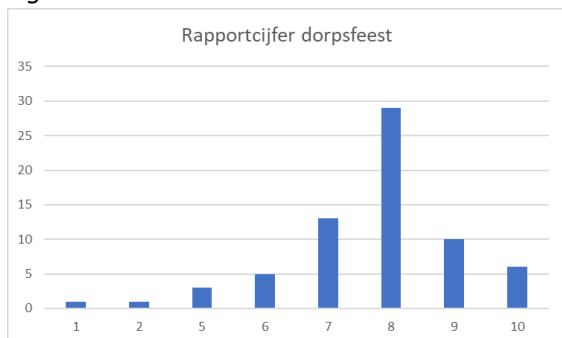
De rommelmarkt krijgt gemiddeld een 7 en dat is meteen ook de laagste gemiddelde score (N= 64). Weliswaar zijn er 25 mensen (39%) die er een acht aan toekennen, maar ook een achttal mensen vindt de rommelmarkt een onvoldoende waard.

Figuur 14

Het dorpsfeest tenslotte brengt het tot een gemiddelde van 7,7 (N=69). Net als bij de andere activiteiten is acht de meest voorkomende score, namelijk 28 van de 69 (41%).

Figuur 15

Zoals hiervoor al is gezegd, niet iedereen is bij alle activiteiten aanwezig. Gevraagd is hoe vaak men aanwezig is als er in het dorp iets te doen is. In tabel 28 staan de antwoorden.

Tabel 28	Aanwezigheid bij activiteiten
Vaak of bijna altijd	25
Regelmatig	33
Zelden tot regelmatig	4
Zelden of nooit	18
Totaal	80

Een groep van rond de twintig personen, een kwart van de respondenten, is niet of nauwelijks aanwezig bij activiteiten in het dorp. De andere driekwart is wel regelmatig of vaak aanwezig.

Tenslotte is op dit onderdeel gevraagd om suggesties te doen voor andere dan de genoemde activiteiten. Daaruit kwam het volgende naar voren:

- Toneel
- Onderhoud mouskerij
- (Creatieve) workshops, sportieve activiteiten
- Muziekavond met you tube verzoeknummers.
- Bordspellenavond
- Filmavond.
- Sport & Spel.
- Jaarlijkse puzzeltocht
- Dansfeesten!
- Koffieochtend (m.n. voor ouderen)

Van de dorpsactiviteiten worden vooral de thema-avonden, het samen eten, Sinterklaasfeest, 'Proatcafe' en het jaarlijkse dorpsfeest gewaardeerd. Opvallend is dat de waardering voor de lezingen in het dorpshuis nogal sterk uiteenloopt.

I. Ondernemen

De vraag of men meer bedrijvigheid in Schouwerzijl zou willen – en zo ja, welke – levert een duidelijk beeld op.⁷ De meeste mensen (48 respondenten, 62%) vinden dit niet wenselijk. Slechts weinigen vinden meer bedrijvigheid zonder meer wenselijk (6 mensen, 7%). Een minderheid van 24 mensen (31%) geeft een reactie in de vorm van ja, mits.

Tabel 29	Meer bedrijvigheid wenselijk
Ja	6
Ja, mits kleinschalig	24
nee	48
Totaal	78

Als voorbeelden van kleinschalige bedrijvigheid worden onder andere genoemd:

- Boot- / kanoverhuur

⁷ In 2019 stonden er in tien – niet nader gespecificeerde – bedrijfsvestigingen geregistreerd. [https://allecijfers.nl/buurt/schouwerzijl-het-hogeland/](https://allecijfers.nl/ buurt/schouwerzijl-het-hogeland/)

- Theetuin of theeschenkerij; eetcafé of restaurant; huiskamerrestaurant
- Creativiteit, ateliers etc., hobby
- Kleinschalige ambachtelijke bedrijfjes
- Kleinschalige projecten / winkeltjes (brood- en groenteverkoop e.d.)
- Kinderopvang
- Manege
- Bakker
- Rijwielhersteller
- RustPunt voor wandelaars en fietsers

Zijn er bedrijfsmatige activiteiten welke men liever niet ziet en zo ja, welke? Van de 69 respondenten die antwoord geven op deze vraag zeggen 29 van de 72 (40%) nee. De meerderheid (56%) noemt wel verschillende zaken die zij liever niet in Schouwerzijl zien. Deze hebben vooral te maken met:

- Overlast vanwege lawaai, stank of verkeersbewegingen
- Grootschalige bedrijvigheid, industriële activiteiten
- Intensieve veehouderij, megastallen
- Onveiligheid
- Drukte door horeca, camping, recreatie, toerisme
- Wietkwekerij
- Autogarage
- Verstoring van de zondagsrust
- Aantasting van het karakter van het dorp.

Uit de beantwoording van deze vragen blijkt ook dat op dit punt de belangen niet allemaal parallel lopen. Waar de één juist meer bedrijvigheid wenst, ook als dat tot een zekere mate van hinder leidt, wil een ander juist zo veel mogelijk het authentieke en rustige karakter van het dorp bewaren. Het lijkt er wel op dat de laatste groep in de meerderheid is.

J. Projecten

In verband met de besteding van het dorpsbudget hebben we bij onderdeel C gevraagd naar ideeën hiervoor. Daarnaast zijn we geïnteresseerd in de vraag voor welke projecten bewoners van Schouwerzijl het meeste geld overhebben. We hebben hiervoor een achttal projecten voorgelegd en gevraagd welk percentage van een bepaald budget men aan een bepaald project zou willen besteden. Het totaal daarvan mocht niet meer zijn dan 100%, eventueel wel minder. Daarnaast hebben we ook de gelegenheid geboden om nog een deel aan een ander – nader te noemen project – te besteden.

Bij de verwerking hebben we per project de percentages opgeteld en door 100 gedeeld. Dit leverde een ‘populariteitsscore’ op. De projecten zijn op volgorde van die score gerangschikt (zie tabel 30). In die tabel is ook te zien hoeveel mensen een deel van hun budget aan een project hebben gegeven. Daarnaast staat de range, dat wil zeggen het laagste en het hoogste percentage dat aan een project is toegekend en de modus, het percentage dat het vaakst wordt genoemd en tussen haakjes het aantal daarvan. Op deze manier kan een genuanceerd beeld worden verkregen. Het maakt bijvoorbeeld verschil of een klein aantal mensen een groot deel van hun budget aan een project besteedt of een groot aantal mensen een klein deel. Aan de populariteitsscore valt dat niet altijd te zien.

Tabel 30 Financiering projecten	Score	Aantal	Gemiddeld	Range	Modus (N)
Wandelpaden in de buurt	21,3	59	36%	2-100%	20(11)
Bijentuin/biodiversiteit	12,5	54	23%	5-70%	10(16)
Speeltuin	7,2	43	17%	1-50%	10(15)
Inrichting grasveld parkje	6,5	37	18%	5-30%	20(14)
Baarhuisje	4,8	34	14%	5-50%	10(12)
Zwemvlot	4,7	29	16%	1-60%	10(6)
Beweegtuin	4,2	25	17%	5-40%	10(7)
Steiger in de haven	4,2	26	16%	5-40%	10(9)

Uit tabel 30 valt af te leiden dat er heel veel support is voor meer wandelpaden in de buurt. Niet alleen is de score hiervoor verreweg het hoogst, maar ook het aantal mensen, het gemiddelde percentage, het maximale percentage en de modus maken dat duidelijk. Verder valt op dat de bijentuin/biodiversiteit op een bijna even groot aantal voorstanders kan rekenen. Wel is het gemiddelde en het maximale hier lager.

De speeltuin en de inrichting van het grasveld in het park scoren wat lager maar krijgen toch behoorlijk veel steun. Het baarhuisje krijgt van 34 mensen een bedrag dat gemiddeld iets lager ligt. Bij de inrichting van het grasveld in het parkje zien we een beperkte range, hetgeen wil zeggen dat er geen uitschieters waren van mensen die hier extra veel aan wilden besteden. Er zijn veel mensen die een percentage van 20 toekenden aan dit project.

De rij wordt gesloten door respectievelijk het zwemvlot, een beweegtuin en een steiger in de haven. De aantallen, de gemiddelden en de maximale scores van deze projecten ontlopen elkaar niet zo heel veel. Het grotere aantal en het hogere maximale percentage bij het zwemvlot zorgen voor een net iets hogere score dan voor de beweegtuin en de steiger in de haven.

Zeventien mensen hebben aangegeven een deel van hun budget aan een ander project te willen besteden. Twee mensen noemden alleen een percentage (4 of 5%). De anderen noemden verschillende projecten, soms zonder er een percentage bij te vermelden:

Sportvoorzieningen

- Tafeltennis, basket 20%
- Pingpongtafel, sportveldje 30%
- Skatebaan, sportspeeltuin 40%
- Skatebaan en 2 koeien 50%

Parkeervoorzieningen

- Centrale parkeerplaats op het recreatieveld i.c.m. straatinrichting 20%.
- Parkeerplaatsen, minder auto's op de weg 80%
- Parkeerplaats + opschonen rondom (overbodig materiaal verwijderen)

Groenvoorzieningen

- Opschonen en deels kappen van het bosje bij het park 25%
- Boomaanplant 40%
- Bijentuin, parkje, speeltuin en zwemvlot als een geheel aanpakken 80%

Overig

- Uitkijktoren bij het zwemvlot 30%
- Bankje Sarriesweg
- Trapje naar lage aanlegsteiger (bij Mouskerij).
- Verkeersdrempels

- Voorzieningen voor fietsers en wandelaars.
- Verbetering invalsweg Winsum (bebording veranderen, parkeerterrein veranderen etc.)
100%

Tenslotte

De leeftijdsopbouw van de bevolking in Schouwerzijl is nogal scheef, met een oververtegenwoordiging van de oudere leeftijdscategorieën. Zeer opvallend is dat de groep van 21 tot en met 40 jaar in de enquête ontbreekt. Deze groep is ook in het dorp als geheel nauwelijks aanwezig. Dat geldt ook voor de mensen ouder dan 80. Dit kan toevallig zo zijn, maar het kan ook betekenen dat Schouwerzijl minder geschikt is voor mensen op zeer hoge leeftijd.

Tabel 31	Leeftijd respondenten
Jonger dan 20 jaar	8
20 tot en met 41 jaar	0
41 tot en met 60 jaar	33
61 tot en met 80 jaar	39
Ouder dan 80 jaar	0
Totaal	80

Tenslotte is de respondenten gevraagd of ze belangrijke vragen hebben gemist of verder nog opmerkingen hebben naar aanleiding van de enquête. Dit leverde nog een aantal waardevolle aanvullingen op.

Overlast

Volgens meerdere mensen is het een gemis geweest dat niet expliciet is gevraagd naar verschillende vormen van overlast. Dan wordt gedacht aan verstoring van de (zondags-)rust door lawaai makende grasmaaiers, motorzagen e.d. en andere vormen van geluidsoverlast, zoals het gebruik van de glasbak. Ook wordt het geluid van een grondtoon genoemd die voor overlast zorgt.

Overlast door bezoekers van het parkje en het zwemvlot in de vorm van rommel en poep van honden en mensen, restjes van vuur. Vooral zomers, wanneer er een grote toestroom van mensen is. In het algemeen de problematiek rond de toenemende recreatieve druk in het dorp.

Suggesties

In de enquête worden de volgende suggesties gedaan:

- Eén vrijdag in de maand gezamenlijk eten
- In de winterdagen in de omgeving Mouskerij met vuurtjes/licht bij elkaar komen en iet t eten meenemen wat gedeeld kan worden.
- Proatcafe en Siemarne eerder op de avond
- Een 'regen'huisje voor wandelaars.
- Parkeerterrein straks herinrichten, bomen verwijderen, afvoer water verbeteren.
- Internetverbinding / wifi in het dorps huis
- Een landbouwweg buiten het dorp om
- Een paal met zakjes voor (honden-)poep in het park

- dorps-app beter benutten als buurtpreventieapp voor veiligheid en beter houden aan app etiquette (zie artikel Waarman).

Enquête

Ten aanzien van de enquête valt nog te vermelden dat er naast positieve ook enkele kritische reacties waren:

- Leuke vragen. Succes
- Fijn een enquête! Verslag graag in Waarman.
- Vaker dit soort enquêtes doen
- Leuk dat jullie dit doen.
- Doeltreffende enquête: hopelijk staan de neuzen in dezelfde richting.
- Prima initiatief!
- Niet zo relevant en levert geen meerwaarde op ten opzichte van een 'brainstorm'.
- Vraagstelling is te uitgebreid, sturend of suggestief.

Bijlage I Ideeën voor besteding dorpsbudget

Park en rond de mouskerij

- Bloemenweide in het bos,
- Sportattributen in het park van metaal.
- Vaste plek voor ontmoeten in park a la Houwerzijl.
- Dorpstuinterras (tafel en vuurplaats. Om als dorpingen wat makkelijker gebruik van te maken.
- voetbaldoeltjes
- voetbaldoelen
- Twee lieve koeien.
- Een skatebaan
- Het grote veld in het park zou meer natuur en plezier kunnen bieden d.m.v. goede inrichting (bloemenweides, struweel, paadjes, zitjes, sportveld, speelplek)
- Op het veld in het parkje zou een mooie combinatie van wilde bloementuin, kinderspeelplek, een of enkele fitnessdingen en een zitje passen. Iets voor jong, middelbaar en oud.
- En het is jammer dat er niet meer met het park wordt gedaan.
- inrichting park bijv. met speel-/beweegtoestellen, maar ook meer diversiteit in struiken etc. in park /langs de weg
- Meer wandelpaden in het park.
- Voedselbos.
- Fitnes outdoor.
- Aanleg Jeu de Boulesbaan
- Basketbalveld. Tafeltennistafel. Vuurplaats. Picknicktafels
- Een basketbalveldje en pingpongtafel
- Kunstgrasveldje. Basket. Pingpongtafel.
- Ontmoetingsplek. Beachvolleybal zandbak. Basketballpleintje / Basket. Vuurplaats.
- Betere voorzieningen voor de watersport,
- onderhoud/uitbouw van de mouskerij/bongerd
- onderhoud mouskerij
- Bomenaanplant langs Mouskerij (aangezicht vanaf Schouwerzijlsterweg) onderhoud
- 'Open lucht vergaderen' faciliteiten in Mouskerij, stroom, water etc. i.v.m. corona

Wandel- en fietsmogelijkheden

- Wandelpaden, fietspaden,
- Uitbreiding wandelmogelijkheden.
- Eindelijk eens wandel/fietspaden om het dorp
- wandelpaden,
- Wandelpaden buiten het dorp.
- Wandelpaden,
- Simpele, basale voorzieningen voor fietsers en wandelaars, toch een toiletmogelijkheid?,
- watertap, bankje op parkeerpleintje.
- Voorziening voor fietsers en wandelaars (eenvoudig) b.v. Rustpunt (www.rustpunt.nl),
- watertap, of composttoilet bij de haven of het zwemvlot.
- Wandelpaden

- drinkwatertappunt voor fietsers

Verkeersveiligheid

- Verkeersveiligheid/rollator/stoel vriendelijk dorp.
- Aanpak hard rijden.
- Verkeersdrempels, veiligheid,
- Medefinanciering permanente verkeer remmende maatregelen plus aanleg stoep.
- voorzieningen rond weginrichting
- Verkeersveiligheid en toegankelijkheid verbeteren van het dorp.
- verkeer terugdringen/indammen
- Bloembakken weg en een paar flitspalen
- Vergroten van de veiligheid,
- Snelheidsbeperkingen waar nodig / gewenst.
- Snelheidsbeperkende maatregelen verkeer
- Dorpsentree's als snelheidsbeperking

Parkeerplaatsen

- Parkeerplaatsen,
- Meer parkeerplaatsen. Eventueel in het bos op het grasveld
- Meer parkeerplaatsen
- Parkeerplekken creëren.
- Een grotere parkeerplaats. Geen auto's langs de weg.
- Pleintje bij de kerk vergroten
- Meer parkeerplaatsen.

Openbaar groen

- Een wilde bloemenveld/tuintje.
- openbaar groen
- Onderhoud aan groen, overhangende takken enz.
- meer diversiteit in struiken etc. langs de weg
- Dorp natuurvriendelijker maken
- verdere ontwikkeling biodiversiteit, groen leefomgeving,
- Meer groen in het dorp,
- Realiseren van een bijendille (zie voorstel Nyske, Rolien en Marian),
- een gifvrij dorp, een oase voor vogels, insecten, bodemleven, kruiden. Kortom een dorp in samenhang met de natuur waar het ook hier en daar een rommeltje is, daarmee bedoel ik: niet aangeharkt.
- Aanpak van de aankleding van het dorp: entree, bermen, beplanting.
- Haag langs parkeerplaats tegenover dorpshuis
- Bijenproject.

Mooie straatverlichting

- Weginrichting / dorpsinrichting.
- Mooie straatverlichting.
- Het dorpskarakter benadrukken.

- Versterking van de leefkwaliteit door het aanbrengen van kwalitatieve detaillering.
- Verfraaiing van de dorpstoegangen.
- In- en uitgang van het dorp fatsoeneren.
- Verbetering invalsweg Winsum
- Aankleding dorp
- Mooie, karakteristieke straatverlichting,

Specifieke plekken

- opknappen speeltuin
- opknappen speeltuintje.
- Eventueel herinrichting, vervanging van de speeltuin.
- Onderhoud speeltuin.
- Speeltuin vernieuwt met sportdingen plus miniskatebaan.
- baarhuisje begraafplaats.
- Restauratie baarhuisje begraafplaats
- Onderhoud begraafplaats
- Aantrekkelijker en verzorgder maken van de zwemplek
- Uitkijktoren bij het zwemvlot weer terug.
- en een glijbaan bij het zwemvlot.
- Lijkt me leuk dat er een bankje op het plantsoentje voor ons huis zou komen.
- Herstel Schelpenpad Ossengang, In plaats van schelpen Olivijn gebruiken (CO2 opname)
- Bloembakken of andere opvulling bij de Niesternweg
- Kade en haven.
- de brug
- Aankleding en inrichting van haven/kade zoals afgesproken. Investering in groen en zitplekken met authentieke materialen. Renovatie sluis en trap.
- Inrichting van haven en kades en weginrichting.
- Af- en uitwerking haventerrein. Bijv. plankensteiger mouskerijzijde
- Inrichting van de haven en dat het wat meer opschiet want nu duurt het veel te lang.
- herstel trap lage aanlegsteiger nabij Mouskerij.

Dorpshuis

- Subsidiering van culturele activiteiten in het dorpshuis.
- Dorpshuis draaiende houden.
- Dorpshuis draaiende houden.
- zonnepanelen,
- Onderhoud dorpshuis.
- Muziekavond voor herhaling vatbaar,
- creatieve dorpstentoonstelling nog eens
- dorpshuis volwaardiger inrichten
- In stand houden dorpshuis

Festival

- Festival met bandjes en straattheater (klein Oeral)

- Bij opening straat kade een festival met muziek, straattheater, food trucks, iets voor kinderen, oude ambachten.
- Subsidiering van een feest ter ere van het 650-jarig bestaan van Schouwerzijl

Duurzaamheid

- een energieneutraal dorp.
- Klein windmolentje t.b.v. dorp

Leeftijdsbestendigheid

- een leeftijdsbestendig dorp.

Overigen

- Aansluiting digitale snelweg glasvezel
- Een praam voor het dorp zou leuk zijn, maar niet realistisch
- Eigen dorpsvlag

Verdelen

- Verdelen over de huizen in het dorp om bijv. het aanzicht van huis en voortuin op te knappen.
- Verdeel het evt. over de huizen/gezinnen

Bijlage II Vragenlijst

Beste bewoner van Schouwerzijl

Wij sturen u deze vragenlijst omdat wij graag willen weten wat u vindt van het wonen in Schouwerzijl. De opzet van de vragenlijst is gericht op het actualiseren van de dorpsvisie. Verder willen wij graag weten welke ideeën u heeft voor de besteding van het dorpsbudget. Dit budget krijgt Schouwerzijl van de gemeente het Hogeland.

We vragen iedere Schouwerzijlster van twaalf jaar en ouder een eigen enquête in te vullen. De ingevulde enquêtes kunnen per adres in de bijgevoegde blanco envelop worden gedaan. Deze envelop wordt tussen **dinsdag 1 december** en **donderdag 3 december** weer bij u opgehaald. Voor vragen kunt u terecht bij Janet (Zijlvestweg 1) of Jan Adriaan (Niesternweg 2).

Alvast bedankt voor het invullen!

Bestuur Vereniging Dorpsbelangen Schouwerzijl

A. Woonomgeving

1. Wat vindt u de mooiste plek in Schouwerzijl?
2. Wat vindt u de lelijkste plek in Schouwerzijl?
3. Als ik aan Schouwerzijl denk, dan denk ik aan

B. Wonen in Schouwerzijl

1. Hoe lang woont u in Schouwerzijl?
 - 2 tot en met 5 jaar
 - 6 tot en met 10 jaar
 - 11 tot en met 20 jaar
 - Meer dan 20 jaar
2. Waarom heeft u voor Schouwerzijl gekozen om te wonen?
3. Waar woonde u daarvoor?
 - Provincie Groningen (niet de stad)
 - Stad Groningen
 - Elders op het platteland
 - Elders in een stad
 - Niet van toepassing

4. Hoe tevreden bent u over het wonen in Schouwerzijl?

Zeer tevreden	Tevreden	Ontevreden	Zeer ontevreden

5. Hebt u plannen om te verhuizen?

- Nee, geen plannen om te verhuizen
- Ja, ik ben van plan om op afzienbare termijn te verhuizen
- Ja, ik denk ooit nog eens te verhuizen uit Schouwerzijl

Zo ja, kunt u uw antwoord toelichten?

C. Dorpsbudget

Schouwerzijl kan over de jaren 2020, 2021 en 2022 een dorpsbudget van de gemeente ontvangen, wij verwachten in totaal ongeveer €25.000, maar dat kan nog veranderen.

1. Hebt u ideeën voor de besteding van dit dorpsbudget?

Zo ja, welke?

2. Hoeveel denkt u dat hier ongeveer voor nodig is? €

D. Veiligheid

1. Voelt u zich wel eens onveilig in Schouwerzijl?

Nooit	Een enkele keer	Regelmatig

2. Als u zich wel eens onveilig voelt, in welke situatie(s) of op welke plek(ken) is dat?

3. Wat zou er aan gedaan kunnen worden?

4. Wat vindt u van de verkeersveiligheid in Schouwerzijl?

	Zeer onveilig	Onveilig	Veilig	Zeer veilig
Algemeen				
Jonge kinderen				
Ouderen/gehandicapten				

5. Wat zou er aan gedaan kunnen worden?

E. Mobiliteit

1. Welke vervoersmiddelen gebruikt u en waarvoor?

2. Is vervoer voor u wel eens een probleem?

Ja
nee

Zo ja, hoe lost u dat op?

3. Zijn er voldoende fiets- en voetpaden in- en naar het dorp?

ja
nee

Zo nee, kunt u dit toelichten?

4. Worden de wegen in Schouwerzijl en omgeving voldoende onderhouden?

ja
nee

Zo nee, kunt u dit toelichten?

5. Is er over het algemeen voor uzelf voldoende parkeerruimte?

ja nee

Zo nee, kunt u dit toelichten?

6. Ervaart u wel eens parkeeroverlast?

ja nee

Zo ja, kunt u dat toelichten?

F. Voorzieningen

1. Hoe belangrijk vindt u de volgende voorzieningen?

	Erg belangrijk	Belangrijk	Niet zo belangrijk	Onbelangrijk
Dorpshuis				
Park				
Zwemvlot				
Brievenbus				
Begraafplaats				
Glasbak				
Speeltuin				
Mouskerij				
Anders, nl.				

2. In hoeverre maakt u gebruik van/ bezoekt u de volgende voorzieningen?

	Nooit	Een enkele keer	Regelmatig	Vaak
Dorpshuis				
Park				
Zwemvlot				
Brievenbus				
Begraafplaats				
Glasbak				
Speeltuin				
Mouskerij				
Anders, nl.				

3. Wat vindt u van het dorpshuis?

	Heel goed	Goed	Voldoende	Matig	Slecht
Onderhoud					
Inrichting/ Faciliteiten					

4. Wat vindt u van de infrastructurele voorzieningen (bijvoorbeeld internet, riolering, gsm-netwerk, etc.) in Schouwerzijl?

Kunt u dit toelichten?

5. Is er volgens u behoefte aan voorzieningen voor mensen die minder zelfredzaam zijn of worden?

ja
nee

Zo ja, waar denkt u dan aan?

6. Is er volgens u behoefte aan meer groen in Schouwerzijl?

ja
nee

Zo ja, waar denkt u dan aan?

7. Zijn er verder nog voorzieningen die u in Schouwerzijl mist?

Zo ja, welke:

G. Sociale samenhang

1. Vindt u saamhorigheid in een dorp belangrijk? (Zet een kruisje op de lijn)

Niet belangrijk ----- Erg belangrijk

2. Hoe betrokken voelt u zich bij de dorpsgemeenschap Schouwerzijl?

Niet betrokken ----- Erg betrokken

3. Vindt u het belangrijk om zich in te zetten voor het belang van het dorp?

Niet belangrijk ----- Erg belangrijk

4. Is het makkelijk om contact te leggen in Schouwerzijl?

Erg makkelijk ----- Erg moeilijk

5. Hoe is het voor kinderen om hier op te groeien?

6. Kunt u als dat nodig is op hulp rekenen van de mensen in Schouwerzijl?

H. Dorpsactiviteiten

Bij de volgende vragen gaat het om de normale situatie, dus niet in coronatijd.

1. Welk rapportcijfer (1 – 10) geeft u aan de volgende activiteiten?

- Proatcafe
- Sienemarne
- Sinterklaas
- Samen eten
- Thema avond (muziekavond, dichtavond)
- Lezingen
- Rommelmarkt
- Dorpsfeest

2. Heeft u suggesties voor andere activiteiten in het dorp?

3. Hoe vaak bent u aanwezig als er in het dorp iets te doen is?

Bijna altijd	Vaak	Regelmatig	Zelden of nooit

I. Ondernemen

1. Zou u meer bedrijvigheid in Schouwerzijl willen? ja nee

Zo ja, welke?

2. Zijn er bedrijfsmatige activiteiten die u liever niet zou zien in het dorp? ja nee

Zo ja, welke?

J. Projecten

Stel dat u een bedrag kunt verdelen. Welk percentage van dat bedrag zou u aan de onderstaande projecten besteden? Het totaal mag wel minder, maar niet meer zijn dan 100%

Project	Percentage
Baarhuisje op de begraafplaats	
Beweegtuin	
Bijentuin/biodiversiteit	
Inrichting van het grasveld in het parkje	
Doorlopende steiger aan de parkzijde van de haven	
Speeltuin	
Wandelpaden in de buurt	
Zwemvlot	
iets anders, namelijk	

K. Tot slot

1. Tot welke leeftijdscategorie behoort u?
- jonger dan 20 jaar
- 21 tot en met 40 jaar
- 41 tot en met 60
- 61 tot en met 80 jaar
- ouder dan 80 jaar

Hebt u in deze enquête nog belangrijke vragen gemist of hebt u opmerkingen naar aanleiding van deze enquête? Zo ja, welke?